

Еўрасаюз пачаў усведамляць значнасць Беларусі як паўнапраўнага партнёра

Беларускае кіраўніцтва зацікаўлена ў актывізацыі інвестыцыйнага супрацоўніцтва з французскім бізнесам і гатова стварыць усе неабходныя ўмовы для яго работы ў нашай краіне. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 26 студзеня на сустрэчы з дэлегацыяй Руку французскіх прадпрыемстваў «МЕДЕФ» — самай уплывовай арганізацыяй прадпрыемальніцкай Францыі.

На сустрэчы прысутнічалі кіраўнік дэлегацыі, сустаршыня праўлення банка «Сасьете Жанераль», старшыня Савета кіраўнікоў прадпрыемстваў Францыя — Беларусь у рамках «МЕДЕФ Інтэрнасьёналь» Філіп Стэрн, прадстаўнікі кіраўніцтва такіх вядомых кампаній, як «Акор» (газцічная гаспадарка), «Алкатэль» (тэлекамунікцыі), «Альстом» (энергетыка, транспарт), «Велія» (камунальная гаспадарка), «Вікат» (цэмент), «Інгрэдзія» (працэсавыя дабаўкі для харчовых прадуктаў), «Дэонт» (абсталяванне для перапрацоўкі лёну), «РТЕ» (электрасетка) і іншыя.

Рух французскіх прадпрыемстваў «МЕДЕФ» утвораны ў 1998 годзе. Ён аб'ядноўвае амаль 1 млн прамысловых і гандлёвых структур у розных галінах, банках, страхавых таварыствах, транспартных агенствах і іншых прадпрыемствах.

За апошнія гады было арганізавана дзве сустрэчы «МЕДЕФ» з беларускімі дэлегацыямі: у 2006 годзе з прадстаўніцтвам Мінскага сталічнага саюза прадпрыемальніцкай і работадатцаў і ў 2007 годзе — Беларускай гандлёва-прамысловай палаты.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што гэты візіт французскіх бізнесменаў арганічна ўпісваецца ў пачаты працэс актывізацыі адносін з еўрапейскімі краінамі. «У многім гэтым садзейнічаюць мэтанакіраваныя захады нашай рэспублікі ў сферы развіцця эканомікі. Прынятыя ндаўна рашэнні адчульна змянілі змест двухбаковых адносін і сувязей. Сёння актыўна вядуцца перагаворы беларускіх міністэрстваў з Еўрапейскай камісіяй у галінах энергетыкі і транспарту», — адзначыў Прэзідэнт.

У ліку пазытыўных момантаў кіраўнік дзяржавы таксама прывёў працягненне кантактаў з сельскай гаспадарцы, мытнай і прыродаахоўнай сферах.

«Цяпер ужо зразумела, што і Еўрасаюз, і шэраг іншых міжнародных інстытутаў, і нацыянальныя ўрады еўрапейскіх краін пачалі усведамляць значнасць Беларусі як паўнапраўнага партнёра», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Аб гэтым сведчаць адкрыццё ў Мінску Прадстаўніцтва Еўракамісіі, запрашэнне Беларусі прыняць удзел у ініцыятыве «Усходняе партнёрства».

У сувязі з гэтым, паводле слоў Прэзідэнта, ёсць няглыбыя прыклады, калі буйны бізнес становіцца своеасабыльным «лакаматывам» для далейшага ўмацавання паўнацэнных палітычных адносін.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў дадатную дынаміку росту тавараабароту Беларусі з краінамі ЕС, які ў студзені—лістападзе 2008 года перасягнуў \$21 млрд, павялічыўшыся ў параўнанні з аналігічным перыядам 2007 года амаль на 43 працэнты. Пры гэтым беларуска-французскае знешнеэканамічнае адносіны таксама характарызуецца высокай дынамікай росту. «Гэта добрая аснова, на якую можна абавярацца, каб утвараць пухлякія іспрады. Я перакананы, што наша эканамічная і інвестыцыйная цікавасць да Беларусі не выпадкова», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Мы вас чакаем у Беларусі і створым усе неабходныя ўмовы для работы».

Беларусь, паводле слоў Прэзідэнта, захоўвае сацыяльна-палітычную стабільнасць, высокую тэмпы развіцця эканомікі, стварае максімальна прывабныя ўмовы для замежных інвестараў. «У нас ёсць спрыяльныя ўмовы для прыцягнення капіталу ў прыватнаасць дзяржаўнай уласнасці, развіцця малых і сярэдніх гаспадар, свабодных эканамічных зонаў. Прынятыя беспрэцэдэнтныя меры па адмене працэдур дэкларавання паходжання тавараў. У гэтым годзе мы значна спрасцілі сістэму падааткладання, увелі гэтыя прынцыпы рэгістрацыі прадпрыемстваў», — сказаў ён.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«Дзяржава чакае ад навукі прапановы па мадэрнізацыі эканомікі»

Дзяржава ўскладае асабліва надзеі на навукі пры рэалізацыі інавацыйнага курсу развіцця краіны і вырашэнні задач імпартазамяшчэння. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 26 студзеня, уручаючы дыпломы доктара навук і атэстаты прафесара навуковым і навукова-педагагічным работнікам.

У рэспубліцы стала ўжо добрай традыцыяй уручаць дыпломы доктара навук і атэстаты прафесара ў дні, калі адзначаецца свята беларускай навукі, у знак высокай ацэнкі ролі вучоных у жыцці краіны, павялі да іх працы і грамадскага прызнання поспехаў.

Аляксандр Лукашэнка ўручыў дыпломы доктара навук і атэстаты прафесара 24 навуковым і навукова-педагагічным работнікам. Усяго ж за 2008 год навуковы патэнцыял Беларусі папоўнілі 53 дактары і 568 кандыдатаў навук. Навукова-педагагічны корпус краіны павялічыўся на 71 прафесара і 664 дацэнтаў. Колькасць прысуджаных вучоных ступеняў у параўнанні з 2007 годам павялічылася з 584 да 621, пры гэтым колькасць дактораў навук не змянілася, а колькасць кандыдатаў навук павялічылася з 531 да 568.

Па колькасці прысуджаных вучоных ступеняў на першым месцы знаходзіцца медыцынская навукі (124 чалавек), далей ідуць тэхнічныя (121 чалавек), фізіка-матэматычная (59), эканамічная (46), філалагічная (41) і сельскагаспадарчыя (39).

Кіраўнік дзяржавы, выступачы перад вучонымі і педагогамі, адзначыў, што ў сучасных умовах глабальнага эканамічнага крызісу ўсё больш актуальным становіцца забеспячэнне непарыўнай сувязі навуковых даследаванняў з практыкай, укараненне навінак у вытворчасць, сацыяльную сферу і навуковыя працэсы.

«Мы не можам і не хочам укладваць сродкі ў марнае тэарэтызаванне і распрацоўку надуманых тэм. Навука павінна працаваць на краіну і, як любая іншая галіна гаспадаркі, ствараць якасны, канкурэнтаздольны інтэлектуальны прадукт», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Таму ад вучоных чакаюць дэталёва прапановы, зацікаўленага ўдзелу ў рабоце па паслядоўнай мадэрнізацыі эканомікі краіны. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што неабходна максімальна захаваць вытворчасць, рабочыя месцы, асвойваючы новыя рынкі збыту прадукцыі, развіваць, перш за ўсё, прыкладныя даследаванні, якія дапамогуць прадпрыемствам займаць новыя нішы ўнутры і за межамі краіны, і перамагаць у канкурэнтнай барацьбе.

Кіраўнік дзяржавы лічыць немалаважным і той факт, што ўдалося прыцягнуць маладых і перспектывных даследчыкаў, што асабліва прыметна ў медыцынскай, тэхнічнай і сельскагаспадарчых навук. Павялічылася таксама доля кандыдатаў і дактораў у ВНУ абласных гарадоў.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ўсе, каму сёння ўручаюцца дыпломы доктара навук і атэстаты прафесара, маюць дачыненне да распрацоўкі актуальных напрамкаў сучаснай навукі, непарыўна звязаных з вырашэннем важнейшых задач сацыяльнай і эканамічнага развіцця краіны. А вынікі іх даследаванняў запатрабаваны жывіцца.

За апошні час у краіне створана сістэма навуковай атэстацыі, якая ўвабрала ў сябе ўсё лепшае, што было напрацавана ў ранейшыя гады, улічыла сусветны вопыт, патрабніцы развіцця дзяржавы.

Аднак, нягледзячы на гэта, Аляксандр Лукашэнка лічыць неабходным яшчэ больш павялічыць патрабаванні да спецыялістаў вучоных ступеняў.

«Някая дактароў навук будзе дзевяці, але толькі пры ўмове, што яны павінны пакласці на стол тое, за што заўтра возьмуцца работнікі вытворчасці. Я вывожу з дужай фундаментальнасці даследаванняў. Доктарына дысертацыя — гэта адрывіцца. Іншага падыходу быць не павінна. І не дай Бог, мы вывям хоць адну дысертацыю, пабудаваную выключна на апісальных прынцыпах! Такія вучоныя са ступенямі нам не патрэбны», — заявіў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што ў гэтым павінны быць зацікаўлены і самі вучоныя. На яго думку, дзяржава мае права запатрабаваць вынік, паколькі ідзе насустрач, павялічваючы «чэн» вучоных: і зарплат, і розныя дапаўненні малым вучоным. «Патрабаванні павялічацца. Прашу гэта ўлічыць і не чакаць дадатковых нарматыўных актаў, каб рэалізаваць гэта патрабаванне», — сказаў беларускі лідар.

Ён таксама дадаў, што ў бліжэйшы час сабіста праверыць, як выконваецца пастаўлена перад урадам, Нацыянальнай акадэміяй навук задача забяспячэння адпаведнасці навуковых даследаванняў патрабаванням сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, і практычную карысць, эфектыўнасць укладання сродкаў у навукі.

На завяршэнне сустрэчы Прэзідэнт адзначыў, што атрыманне дыплома — гэта не толькі знак прызнання прафесійных заслуг, але і вялікі аванс на будучыню, і падзякаваў вучоным за іх матанакіраванасць і карпатлівую працу, а таксама іх настаўнікам за выхаванне дастойных вучняў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Догляд і падкормка дзікай жывёлы, якая ўтрымліваецца ў вальерах Нацыянальнага парка «Белавежская пушча», даручаны вэгерам Генадзію ЯКУБОУСКАМУ і Георгію ЗІНОВІЧУ. Камянецкі раён.

Рыхтуй бульбу ў маразы! «ХОЧАЦЕ НАСЕНКУ «ЖУРАВІНКІ»? ПАЎТАРЫ ТЫСЯЧЫ ЗА КІЛО!»

Паводле слоў намесніка генеральнага дырэктара «Навукова-практычнага цэнтру НАН Беларусі па бульбаводстве і плодараддзівасці» Івана БУСЬКО, сёння ў рэспубліцы да 82 працэнтаў плошчэй, адрэзанных пад бульбу, занята гатункамі, якія стварылі вучоныя Беларусі. Беларуская бульба запатрабавана і за мяжой. 26 гатункаў беларускай селекцыі раўнаправныя, напрыклад, у Расіі, на тры гатункі ўнесеныя ў дзяржрэестры Кітая і Узбекістана, два — у Арменіі, па адным — у Латвіі і ва Украіне.

Не памылкова, калі скажу, што ў саміх беларусаў вочны разбіраюцца ад прапанаванай колькасці гатункаў. А беларускія вучоныя працягваюць з заідаросным стараннем.

У Дзяржрэестр, у 2007 годзе ўключаны два новыя гатункі бульбы — Вянскага і Уладар. Пазнаспелы гатункі Вянскага сталавага і тэхнічнага прызначэння вызначаецца павышаным утрыманнем крухмалу, а галоўнае, у яго вялікая роўня клубні і добрая лёгкасць, вельмі смачны, добра разварваецца. Уладар, хоць гатункі і ранні, крухмалу накопільвае да 17 працэнтаў, устойлівы да механічных пашкоджанняў. У мінулым годзе па рэспубліцы раўнаравныя сярэдня-позні высокакартэжысты гатункі Маг, з прыгожымі жоўтымі клубнямі. Будучы працягваюць выпрабаваны над гатункамі Янка і Рагнеда, Акадэнт і Універсал. Усе гэтыя новыя гатункі будучы ў продажы сёлета, але ў невялікай колькасці.

— Паводле статыстыкі, якія гатункі бульбы карыстаюцца большым поспехам? — Часцей за ўсё пакупнікі пытаюцца пра раннія і сярэдняспелыя гатункі. У такім выпадку мы прапануем той жа Акадэнт, Калрыз, Лілею, Уладар, Скарб, Жывіцу, Талісман, Крыніцу і іншыя. Даволі часта бывае такая сітуацыя, калі пакупнік кажа, што яго не цікавіць ранні гэта ці позні гатункі, а на агародзе ён хоча вырабіць і есці смачную бульбу. Хачу сказаць, што нясмачнай бульбы ў нас няма, але мы ўсе ведаем, што густы буюваць розныя. Мы прапануем на выбар менавіта групы спеласці. А некаторыя пакупнікі прыязджаюць з мэтай купіць Журавінку. Гэта сярэдняпозні гатункі, менавіта пра яго пытаюцца, відаць, больш за ўсё. Каб дапамагчы пакупнікам разабрацца ў гатунках, мы прапануем наглядна агітацыйна, спецыялісты правядуць кансультацыю.

— Ці будучы ў продажы гатункі замежнай селекцыі? — Толькі гатункі нямецкай — Карэта, Молі, Адрэты.

— У якой тэры будзе прадавацца бульба? — Сёлета апрабум лінію па фасуючы бульбы. Фасуюць будзем

— Ці будучы ў продажы гатункі замежнай селекцыі? — Толькі гатункі нямецкай — Карэта, Молі, Адрэты.

— У якой тэры будзе прадавацца бульба? — Сёлета апрабум лінію па фасуючы бульбы. Фасуюць будзем

46 дэлегатаў з Беларусі возьмуць удзел у Памесным Саборы 46 дэлегатаў Беларускага Экархага возьмуць удзел у Памесным Саборы ў Маскве, на якім у бліжэйшыя дні будзе названа імя новага Патрыярха Рускай праваслаўнай царквы. Сярод беларускіх удзельнікаў Памеснага Сабору, які адбудзецца 27—29 студзеня, — 33 дэлегаты ад епархій (па тры ад кожнай: міранін, святар і манах) і 13 архірэяў.

Усе беларускія архірэі ўдзельнічалі ў Архірэіскім Саборы ў Маскве 25 студзеня, на якім Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, Патрыярх Экарх усе Беларусі былі абраны адным з трох кандыдатаў на Патрыяршы прастола. За яго аддалі свае галасы 16 архірэяў, за мітрапалітаў Смаленскага і Калінінскага Кірыла — 97, Калужскага і Бароўскага Клімента — 32.

Выбары новага Патрыярха — праграгатава кіравання Праваслаўнай царквы, Памеснага Сабору. Выбары пройдуць шляхам тайнага галасавання ў існуючы ў сілу адразу. Першага лютага ў Храме Хрыста Спасіцеля адбудзецца Інтэрнацыянальная Новага Патрыярха.

У Мінскім епархіяльным упраўленні падкрэслілі, што незалежна ад формы галасавання, Царква бачыць у абранні новага Патрыярха праяву волі Божай, аб чым моляцца праваслаўныя хрысціянне, якія не ўдзельнічаюць у Памесным Саборы. «Наш удзел — толькі малітоўны», — заўважыў прадстаўнік епархій.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Курсамі зменных валют, устанавленыя НБ РБ з 27.01.2009 г. (для бн разлікаў)

1 долар ЗША	2 700,00
1 еўра	3495,42
1 латывійскі лат	4965,06
1 літоўскі літ	1 012,41
1 чэшская крона	124,92
1 польскі злоты	796,60
1 расійскі рубель	82,06
1 украінская грывня	343,73

Падлічыце час у часопісе «Галоўная Бураштэр, ГБ» на 2009 год у рэспубліцы па самым выгадным ценне. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенства Уладзіміра Граўсцова УНП 100024047 Літвінчы Мінскага № 0214009172806 вбн 03.05.2004 ад 02.05.2009

ГАЗАВАЯ ДАМОВА ПАМІЖ «НАФТАГАЗАМ УКРАЇНЫ» І «ГАЗПРАМАМ» МОЖА БЫЦЬ ПРЫЗНАНА НЕСАПРАЎДАНАЙ

Пра гэта заявіў упваўнаважаны прэзідэнта Украіны па міжнародных пытаннях энергетычнага б'яскеі Багдан Сакалоўскі. Ён таксама адзначыў, што такі спецыяліст, як кі-

Родная газета на роднай мове

27 СТУДЗЕНЯ 2009 г.
АЎТОРАК
№ 14
(26372)
Кошт 600 рублёў
ВЫДАЕЦЦА з 9 ЖНІУНЯ 1917 г.

РОЗГАЛАС АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

МАРАЗЫ ВЕРНУЦЦА ў ДРУГОЙ ПАЛОВЕ ТЫДНЯ

Да чацвярга ў нашай краіне захаваецца адносна цёплае і вільготнае надвор'е, паведамляў рэдакцыі начальнік службы гідрометэапрагнозу Рэспубліканскага гідрометэацэнтру Дзмітрый Рабаў.

У аўторак чакаецца мокры снег і дождж, на большай частцы тэрыторыі краіны густы туман, раніцай на дарогах галалёдзіца. Уздзень ад мінус 1 да плюс 4. У сярэду месцамі прайдзе невялікі мокры снег, амаль паўсюдна туман, а на дарогах галалёдзіца. Уначы ад 5 марозу да 1 цяпла, уздзень — ад мінус 2 да плюс 3. З 29 студзеня паўднёвыя вятры зменчаюцца на паўночныя і пахалдае. Уначы ад 0 да мінус 5, пры праясненнях да мінус 8, уздзень ад мінус 3 да плюс 3. У пятніцу — нядзелью да нас завятае халодны арктычны антыцыклон, таму ападкаў амаль не будзе. У пятніцу — суботу ўначы 2—7, пры праясненнях да 10 марозу, уздзень — ад 0 да мінус 6. У нядзелью сонечна, на працягу сутак ад мінус 3 да мінус 8, уначы пры праясненнях — да 13 марозу.

Сяргей КУРКАЧ.

«КІНУЎ» НА 401 МЛН?..

60-гадовы дырэктар аднаго з бабруйскіх таварыстваў з абмежаванай адказнасцю падазраецца ў тым, што завалоўваў грашамі акцыянераў.

Як мяркуюцца, гэты кіраўнік з ліпеня па верасень 2007 года змог з дапамогай махлярства пабагацець адрозна на 401 мільён 200 тысяч рублёў, што належалі акцыянерам таварыства.

Дзмітрый СТАНКОВІЧ.

ДАЧА НА ПОРАХУ

Дача раней судзімага за незаконнае дзеянні ў дачыненні да агнястраляльнай зброі жыхара Віцебска ў вёсцы Друкава літаральна была нашпигавана выбухованебепечнымі рэчывамі і прадметамі, якія знайшлі і канфіскавалі тэт супрацоўнікі Галоўнага ўпраўлення па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю МУС.

У «запасах» 48-гадовага непрацуючага гаспадары жылля, у прыватнасці, знаходзілася 15 кілаграмаў пораху, яшчэ шэсць слоікаў з гэтым жа рэчывам ёмістасцю па 0,5 літра, 500 грамаў тратулы. Акрамя таго, правахоўнікамі канфіскавана 7 мінамётных мінаў, 28 гранат, 71 узраўняльнік да іх, 187 патронаў рознага калібру, а таксама камплектныя часткі да аўтамата ППШ і вінтоўкі Мосіна. Уся зброя — часоў Вялікай Айчыннай вайны.

Ігар ГРЫШЫН.

АД САБАКІ НЕ СХВАЎІСЯ

У Брэсце на вул. Кірава была пашкоджана аўтамашына «Мазда». Здарылася гэта ноччу і міліцыя пачала пошук. На хуліганна міліцыянераў вывёў сабака, неўзабаве затрымалі студэнта ўніверсітэта.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ГЛХУ «ВАСИЛЕВИЧСКИЙ ЛЕСХОЗ»

ПОСТОЯННО РЕАЛИЗУЕТ

доску пола, обшивку (вагонка), пиломатериалы твердolistvennykh пород (дуб, ясень) и сухие пиломатериалы хвойных и мягколистных пород.

Контактный телефон (8 02340) 6 70 74; цех 7 42 94 УНН 49000683

белагпромпбанк

В соответствии с условиями договоров банковского вклада (депозита) до востребования «Пенсионный», заключенных на условиях, утвержденных протоколом Кредитного комитета ОАО «Белагпромпбанк» от 04.04.2006 № 36, ОАО «Белагпромпбанк» сообщает об установлении с 27 января 2009 года по договорам банковского вклада (депозита) до востребования «Пенсионный» процентной ставки в размере 14 % годовых.

КОНТАКТ-ЦЕНТР БАНКА 136

время работы 8.00-20.00 без выходных и праздничных дней; звонок со стационарного телефона - бесплатно на территории РБ; звонок с мобильного телефона (Life:, Velcom, MTC) - по тарифам операторов мобильной связи. www.belapb.by

Минский городской центр недвижимости

УП «Минский городской центр недвижимости»

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже здания многофункционального, принадлежащего УП «Завод точного машиностроения «Планар-ТМ» (металлический склад общей площадью 193,9 кв. м, инв. № 500/С-47118), расположенного по адресу: г. Минск, Партизанский проспект, 2.

Начальная цена — 386 783 000 белорусских рублей. Отвод земельного участка будет осуществляться в установленном порядке Минской городской землеустроительной и геодезической службой.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток в размере 38 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший самую высокую цену за продаваемый объект. Порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение 2-х месяцев и 25 календарных дней с даты проведения аукциона. Аукцион состоится 17 февраля 2009 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукциона. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 16 февраля 2009 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Телефоны для справок: (017) 227 48 36, 227 40 22. УНП 190398583.

ISSN 1990 - 763X

Курсамі зменных валют, устанавленыя НБ РБ з 27.01.2009 г. (для бн разлікаў)

1 долар ЗША	2 700,00
1 еўра	3495,42
1 латывійскі лат	4965,06
1 літоўскі літ	1 012,41
1 чэшская крона	124,92
1 польскі злоты	796,60
1 расійскі рубель	82,06
1 украінская грывня	343,73

Падлічыце час у часопісе «Галоўная Бураштэр, ГБ» на 2009 год у рэспубліцы па самым выгадным ценне. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенства Уладзіміра Граўсцова УНП 100024047 Літвінчы Мінскага № 0214009172806 вбн 03.05.2004 ад 02.05.2009

2 РОЗГАЛАС

ЗВЯЗДА 27 студзеня 2009 г.

Падатковы сістэма Беларусі спрашчаецца

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 23 студзеня падпісаў указ № 53, накіраваны на спрашчэнне падатковай сістэмы Беларусі.

Дакументам адменены асобныя дэкрэты і ўказы, нормы якіх былі рэалізаваны ў законе ад 13 лістапада 2008 года «Аб унесенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях падаткаабкладання».

У прыватнасці, ўлічваючы, што гэтым законам прадугледжана ўключэнне даходаў юрыдычных асобаў ад рэалізацыі (пагашэння каштоўных папер у агульную сістэму падаткаабкладання прыбытку, указам прызначае страціўшы сілу Дэкрэт ад 23 снежня 1999 года № 43 «Аб падаткаабкладанні даходаў, атрыманых у асобных сферах дзейнасці».

Указам таксама ўносяцца карэктывы ва ўказы ад 25 мая 2000 года № 293 «Аб мерах па ўзмацненні ведамаснага кантролю ў Рэспубліцы Беларусь» і ад 15 чэрвеня 2006 года № 398 «Аб зашырджэнні нормаў расходаў на рэкламу, маркетынгавыя, кансультацыйныя і інфармацыйныя паслугі, прадстаўніцкія мэты, падрыхтоўку кадраў», якія прадугледжваюць адмену нарміравання расходаў на аўдыт і падрыхтоўку кадраў для мэты падаткаабкладання. Адмена практыі нарміравання гэтых расходаў ажыццэўлена для спрашчэння парадку вылічэння падатку на прыбытак і дэбюракратызацыі заканадаўства.

Указ уступае ў сілу з 1 студзеня 2009 года.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Стыпендыі Прэзідэнта Беларусі назначаны 98 таленавітым маладым вучоным

Аляксандр Лукашэнка 23 студзеня падпісаў распараджэнне аб назначанні стыпендыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь таленавітым маладым вучоным на 2009 год.

Стыпендыянтамі сталі 98 чалавек, сярэд якіх 11 дактароў навук ва ўзросце да 45 гадоў, 55 кандыдатаў навук да 35 гадоў і 32 маладыя вучоныя без ступені, якім не споўнілася яшчэ 30 гадоў.

Вучоныя, якім назначаны стыпендыі Прэзідэнта, паказалі сабе як маладыя лідары беларускай навукі, здольныя ставіць і вырашаць складаныя навуковыя задачы. Імі выкананы ввілікі аб’ём даследчых работ па актуальных для краіны напрамках. Атрыманыя вынікі запатрабаваны ў рэальным сектары эканомікі.

Напрыклад, па выніках даследаванняў намесніка дырэктара дзяржаўнай установы «Рэспубліканскай навукова-практычнай цэнтр анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М.М. Аляксандрава» доктара медыцынскіх навук Сяргея Краснага ўпершыню распрацаваны, замачаваны патэнтамі (сям’ю) і ўкаранены ў клінічную практыку новыя метады лячэння анкауралагічных хворых. Распрацавана загадкавыя лабараторыі дзяржаўнай навуковай установы «Інстытут лесу Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі» доктарам біялагічных навук Уладзімірам Падугавым сістэма мерапрыемстваў уключана ў Стратэгічны план развіцця лясной гаспадаркі Рэспублікі Беларусь і Праграму захавання генетычных рэсурсаў і развіцця селекцыйнага насенняводства на перыяд да 2015 года.

Памер выплат для дактароў навук складзе Вr1 562 400, для кандыдатаў навук — Вr1 171 800, для маладых вучоных без ступені — Вr976 500 у месяц.

Прынятае Прэзідэнтам рашэнне — сведчанне пастанянай падтрымкі маладога корпуса вучоных з боку дзяржавы.

Стыпендыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь назначаны 97 аспірантам

Стыпендыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у памеры 25 базавых велічынь (адна базавая велічыня роўная Вr35 тыс.) назначаны 97 аспірантам, якія навуваюцца на вочнай форме ў дзяржаўных устано-вах. Адпаведнае распараджэнне 23 студзеня падпісаў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка.

З адзначэных стыпендыямі аспірантаў 34 вядуць даследаванні ў галіне фізіка-матэматычных і тэхнічных навук, 33 — сацыяльна-гуманітарных навук, 10 — біялагічных і навук аб Зямлі, 14 — медыцынскіх і фармацэўтычных навук, 2 — хімічных навук і 4 — у галіне сельскагаспадарчых і ветэрынарных навук.

«Аспіранты, якім назначаны стыпендыі, нягледзячы на малады ўзрост, ужо дасягнулі значных прафесійных вынікаў. 36 з іх апублікавалі вынікі дасертатыўных даследаванняў у аўтарытэтных міжнародных выданнях, а 43 павердзілі прыярытэтнасці і запатрабаванасць сваёй р а б о т ы праз патэнты і акты ўкаранення», — падкрэсліў у прэс-службе.

Падліснае распараджэння — яшчэ адзін крок, што сведчыць аб тым, якое важнае значэнне надае дзяржава садзейнічанню развіццю навуковай сферы, умацаванню яе маладымі і перспектыўнымі кадрамі.

Прэзідэнт Беларусі ўзнагародзіў ордэнам Маці 25 шматдзетных маці

За нараджэнне і выхаванне пяці і больш дзяцей 25 беларускіх шматдзетных маці ўдасцены ордэна Маці. Адпаведны указ 23 студзеня падпісаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

У ліку ўзнагароджаных — хатняя гаспадыня з Оршы Наталля Дзямідчук, работніца ААТ «Чырвоны Мазыранін» Валянціна Бачурына, работніца Тарноўскай сярэдняй агульнаадукацыйнай школы Лідскага раёна Клаўдзія Грыцкевіч, індывідуальны прадпрыемльнік з Гродна Таццяна Калач.

Развіццё адносінаў з Індыяй з’яўляецца прыярытэтам палітыкі Беларусі ў Азіяцкім рэгіёне

Кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Прэзідэнта Індыі Прашбху Паціл і народ гэтай краіны з нацыянальным святам — Днём Рэспублікі.

Аляксандр Лукашэнка з задавальненнем канстатаваў, што Індыя з’яўляецца важным і перспектыўным партнёрам Беларусі на міжнароднай арэне. «Мы лічым развіццё ўзаемавыгадных адносінаў з Вашай краінай безумоўным прыярытэтам знешняй палітыкі ў Азіяцкім рэгіёне», — адзначыў Прэзідэнт. Ён таксама выказаў спадзяванне на далейшую актывізацыю двухбаковых сувязяў у палітычнай, эканамічнай, гуманітарнай і іншых сферах.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«Смак лета» ў Магілёўскім раёне

Новы завод з такой назвай адкрыўся ў аграгарадку Кадзіна Магілёўскага раёна. Там вырабляецца пітная негазаваная бутэляваная вада.

Сумеснае прадпрыемства з беларуска-літвійскім капіталам выкупіла былы кансервавы цэх сельскай гаспадаркі і выдаткавала на стварэнне новай вытворчасці 1,2 мільёна долараў.

На заводзе працуе дзве дзясяткі чалавек. Першая лінія разлівае ваду з кадзінскай свідраваны глыбінёй 200 метраў у бутлі 5 і 19 літраў. Улетку, калі запрацуе другая чарга завода, у крамах з’явіцца вада «MAQUA» ў дробнай тары. А пакуль што бутлі развозіцца ў кватэры дзя офісы. Каб забяспечыць сям’ю з 4 чалавек пітной вадою на працягу месяца, трэба заплаціць прыкладна 25 тысяч рублёў.

Завод «Смак лета» мае на мзе забяспечыць чыстай пітной вадою перш за ўсё жыхароў Магілёўскай вобласці.

Алена КАЗЛОВА.

Суседзі

ПАЗНАЙ БЕЛАРУСЬ!

«Пазнай Беларусь» — так называецца конкурс, які арганізаваны Культурным цэнтрам пры беларускім пасольстве ў Польшчы.

Да ўдзелу ў конкурсе, які з 20 студзеня па 30 красавіка праводзіцца пад ганаровым патранатам пасла нашай краіны ў Польшчы Віктара Гайсінка, запрашаюцца дзеці і моладзь ва ўзросце ад трох да восемнаццаці гадоў, творчыя калектывы, гурткі асветных і культурных устаноў. Пераможцы вызначаюцца ў трох узроставых катэгорыях у наступных намінацыях: лепшы малюнак пра Беларусь, фотаздымак пра Беларусь і Беларусь, літаратурна-паэтычны твор (апаэвяданне, вершы, замалёўкі і г.д.), сачыненне «Беларусь у гісторыі майёй сям’і», сімвал конкурсу «Пазнай Беларусь». Прымаюцца працы на беларускай і польскай мовах, вітаюцца арыгінальнасць і творчы падыход да афармлення.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Калектыў рэдакцыі газеты “Звязда” выказвае самыя шчырыя спачуванні сваёй супрацоўніцы Наталлі Уладзіміраўне Карпенка ў сувязі з напатакушым яе непараўным горам – раптоўнай смерцю МАЦІ.

Калектыў рэдакцыі газеты “Звязда” глыбока смуткуе з прычыны смерці ветэрана Вялікай Айчыннай вайны, дацэнта кафедры замежнай журналістыкі і літаратуры БРАГІНА Рэма Іванавіча і выказвае шчырыя спачуванні яго родным і блізкім.

Калектыў Інстытута журналістыкі Белдзяржуніверсітэта глыбока смуткуе з прычыны смерці ветэрана Вялікай Айчыннай вайны, дацэнта кафедры замежнай журналістыкі і літаратуры БРАГІНА Рэма Іванавіча і выказвае шчырыя спачуванні яго блізкім і родным.

Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 2 АБ СТЫМУЛЯВАННІ РАБОТНІКАЎ АРГАНІЗАЦЫЙ ГАЛІН ЭКАНОМІКІ

У адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 101 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь **пастаняюцца:**

1. Усталяваць, што:

1.1. агульная сума сродкаў, што накіроўваюцца на выплату прэміі за вытворчыя вынікі і надбавак усіх відаў (далей — стымуляючыя выплаты), якія выплачваюцца работнікам арганізацый галін эканомікі незалежна ад формы ўласнасці, акрамя арганізацый, што фінансуюцца з бюджэту і карыстаюцца дзяржаўнымі датацамі, і адносіцца на сабекошт прадукцыі, тавараў (работ, паслуг), уключаючы ў тэратыі, якія ўлічваюцца пры падаткаабкладанні і цэнаутварэнні, у межах 80 працэнтаў сумы зарабатной платы, вылічанай па здельных расцэнках, а таксама тарыфных стаўках і службовых акладах з улікам павышэнняў, прадугледжаных заканадаўствам, у разліку на

аднаго работніка за фактычна адпрацаваны час у справавадчаным перыядзе па арганізацыі ў цэлым (далей — нарматыў), калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;

1.2. у арганізацыях, названых у падпункце 1.1 гэтага пункта, якія забяспечылі па выніках папярэдняга года рэнтабельнасць рэалізаванага прадукцыі, тавараў (работ, паслуг) на ўзроўні не ніжэй за заданне, дэведзенае ва ўстаноўленым парадку або прадугледжане бізнес-планам у выпадку, калі такое заданне не ўстаноўлена, памер нарматыва на працягу справавадчанага года не павінен перасягаць 100 працэнтаў, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;

1.3. парадка выкарыстання стымуляючых выплат у межах памераў нарматыву, устаноўленых пад-

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 49 АБ НЕКАТОРЫХ ПЫТАННЯХ СТЫМУЛЯВАННЯ РЭАЛІЗАЦЫІ ПРАДУКЦЫІ, ТАВАРАЎ (РАБОТ, ПАСЛУГ) У 2009 ГОДЗЕ

У мэтах павышэння зацікаўленасці работнікаў камерцыйных арганізацый у забеспячэнні росту аб’ёму рэалізаванай прадукцыі, тавараў (работ, паслуг), у тым ліку на экспарт, зніжэння запасаў гатовай прадукцыі, паступлення валютнай выручкі:

1. Усталяваць, што ў 2009 годзе:

1.1. кіраўнікам камерцыйных арганізацый незалежна ад формы ўласнасці прадстаўляючае права:

ажыццяўляць выплату штомеснага ўзнагароджання работнікам, якія забяспечваюць рэалізацыю прадукцыі, тавараў (работ, паслуг), у тым ліку на экспарт, зніжэнне запасаў гатовай прадукцыі, у працэнтных адносінах ад вы-ручкі, атрыманай ад рэалізацыі прадукцыі, тавараў (работ, паслуг) у дзюеночных знаках, без абмежавання яго максімальнымі памерамі. Пры гэтым іншыя выплаты стымуляючага характара (надбаўкі, прэміі) называным работнікам не

налічваюцца і не выплачваюцца. Пералік работнікаў, канкрэтных памераў і ўмоў выплаты штомеснага ўзнагароджання вызначаюцца ў лакальных нарматыўных прававых актах;

прадугледжваць у кантрактах з кіраўнікмі і спецыялістамі маркетынгавых, лагістычных, энжынерна-механічных і іншых структурных падраздзяленняў камерцыйных арганізацый, што забяспечваюць паступленне валютнай выручкі, атрыманай ад рэалізацыі прадукцыі, тавараў (работ, паслуг), персанальныя ўмовы аплата, якіх працы, якія ўключаюць службовыя аклады, вылічаны ў кратных памерах да тарыфнай стаўкі першага разраду, якая дзейнічае ў камерцыйнай арганізацыі, і не абмежаваныя максімальнымі памерамі выплаты стымуляючага характара (надбаўкі, прэміі);

1.2. уласнік маёмасці арганізацыі або орган, упаўнаважаны заключыць кантракты з кіраўнікамі камерцыйных арганізацый, мае пра-

Еўрасаюз пачаў усведамляць значнасць Беларусі як паўнапраўнага партнёра

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка дадаў, што пастаўлена задача «ўваходжання Беларусі ў лік 30 краін у рэйтынгу Сусветнага банка па ўмовах вядзення бізнесу». «Можна з упэўненасцю сказаць, што Беларусь сёння — востраў стабільнасці, а беларускія кампаніі — надзейны і перспектыўны партнёр». Спэцыяльна, што ў ходзе іспрачарэння наведвання нашай краіны вы на свае вочы змагі пераканача ў гэтым, — падкрэсліў кіраўнік беларускай дзяржавы, звяртаючыся да французскіх бізнесменаў. — Не сумняваюся, што кожны з вас па-ведзе з Мінска не толькі з добрымі ўспамінамі, але і з новымі ідэямі, праектамі, якія ў далейшым будуць ажыццяўляцца на ўзаемавыгадных

умовах, дадуць магчымасць у бліжэйшым будучым выйсці на новыя, больш дасканалыя формы гандлёва-эканамічнага ўзаемадзеяння». Ён таксама дадаў, што цяпер, калі ўзвёс свет знаходзіцца пад уплывам фінансавога крызісу, неабходна максімальна аб’яднаць намаганні розных краін і бізнес-супольнасцў з Францыяй.

У цэлым, на думку Прэзідэнта, цяперашні візіт дэлегацыі Руху французскіх прадпрыемстваў «МЕДЕФ» даць магчымасць значна актывізаваць гандлёва-эканамічнае ўзаемадзеянне паміж краінамі.

Асабліва ўдзячнасць за работу па развіцці беларуска-французскіх адносінаў Прэзідэнт выказаў Надзвычайнаму і Паўнамоцнаму

пунктамі 1.1 і 1.2 гэтага пункта, вызначаюча наймільнікам на падставе калектыўнага дагавора, пагаднення, іншага лакальнага нарматыўнага прававога акта, прынятых у адпаведнасці з заканадаўствам.

2. Прызначае страціўшымі сілу: падпункт 1.5 пункта 1 Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 27 сакавіка 1997 г. № 10 «Аб дадатковых мерах па ўдасканаленні аплаты працы работнікаў галін эканомікі» (Збор дэкрэтаў, указаў Прэзідэнта і пастаноў Урада Рэспублікі Беларусь, 1997 г., № 11, арт. 378);

Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 30 кастрычніка 1997 г. № 22 «Аб унесенні змяненняў ў Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 27 сакавіка 1997 г. № 10» (Збор дэкрэтаў, указаў Прэзідэнта і пастаноў Урада Рэспублікі Бела-

русь, 1997 г., № 32, арт. 1010); пункт 2 Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2002 г. № 17 «Аб некаторых пытаннях рэгулявання аплаты працы работнікаў» (Нацыянальны рээстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2002 г., № 83, 1/3879).

3. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у двухмесячны тэрмін забяспечыць прыяўдненне актаў заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Дэкрэтам і прыняццё іншыя меры па яго рэалізацыі.

4. Гэты Дэкрэт уступае ў сілу з 1 студзеня 2009 г., з’яўляюцца часовымі ў адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 101 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь прадстаўляюцца на разгляд Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА. 23 студзеня 2009 г., г. Мінск.

ва вызначаць гэтым кіраўнікам умовы аплаты іх працы ў залежнасці ад зніжэння запасаў гатовай прадукцыі, рэалізацыі прадукцыі, тавараў (работ, паслуг), у тым ліку на экспарт, і (або) паступлення валютнай выручкі ў адпаведнасць з падпунктам 1.1 гэтага пункта;

1.3. заробатная плата, налічаная работнікам у адпаведнасць з падпунктам 1.1 або 1.2 гэтага пункта, максімальнымі памерамі не абмяжоўваецца і ўключаецца ў зтраты па вытворчасці і рэалізацыі прадукцыі, тавараў (работ, паслуг), што ўлічваюцца пры цэнаутварэнні і падаткаабкладанні.

2. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у двухмесячны тэрмін прыняць меры па рэалізацыі гэтага Указа.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.

23 студзеня 2009 г., г. Мінск.

Паслу Французскай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь Мірэй Мосо. «Я вельмі добра ведаю пазіцыю павала Францы Мірэй Мосо. Без вава ўдзелу гэтага візіту не было б. Я вам вельмі ўдзячны за тое, што вы за кароткі час знаходжанні ў нашай краіне шмат зрабілі для наладжвання адносінаў Беларусі з Францыяй, але і з ЕС», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы, звяртаючыся да дэлегацый.

У сваю чаргу кіраўнік дэлегацыі Філіп Сітэры сказаў: «Мы будзем рады бачыць беларускую дэлегацыю ў Парыжы». Паводле яго слоў, твя французскія кампаніі, якія працуюць у Беларусі, рэкамендуець сваім партнёрам у Францыі прыходзіць у Беларусь і адкрываць тут свой бізнес.

Сярод галінаў, якія маюць ціка-

Абзац

■ Упершыню беларускія медыкі выратавалі жыццё гадзаваламу хлопчыку, які праглынуў батарэйку. Калі дзіця праглынула батарэйку, ніхто не заўважыў. Праз 6 дзён, калі хлопчык стага зусім дрэнна, яго з Клецкага раёна тэрмінова прывезлі ў Мінск у дзіцячы хірургічны цэнтр. Кіслата яго прадаліла ўнутраныя органы — стрававод і трахею. Дзве брыгады медыкаў — хірургі, кардыяхірургі — 6 гадзін змагаліся за жыццё Мікіты. Зараз хлопчык знаходзіцца ў рэанімацыі, харчуецца праз трубку, ежа адразу паступае ў страўнік. У будучыні яму давядзецца сфарміраваць штучны стрававод. Медыкі заклякаюць бацькоў быць пільнымі, не пакаіцца малых без нагляду.

■ За мінулы тыдзень у Мінску галалейныя траўмы атрымалі 290 чалавек. Больш за ўсё пацярпелых — чвэрць ад аўсо ліку — было ў чацвер. Амаль палова ад ліку тых, хто быў шпіталізаваны, атрымалі пераламы, астатнія — чэрпапа-мазвагавыя траўмы.

■ Суд Ленінскага раёна Магілёва прыгаварыў да 6 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыі маёмасці былога старшым прафкама Магілёўскай абласной бальніцы С. Мураўёву. Я было вымушана, яна неадарознава брала хабар за спрыяльнае вырашэнне пільнаў аб прадстаўленні жылля ў інтэрнаце і аб выдачы пудбача на самотна-курортнае лячэнне.

■ Пракуратура Дзяржжніскага раёна ўзбудзіла крымінальную справу па факту ібелі крапаўшніцка ў Фаніпалі. Чыора рэміялі пры падзенні казловага крана на тэрыторыі філіяла РА «Белгасрасрэс» загінуў крапаўшнік 1962 г.н. Надзвычайнае здарэнне адбылося пасля разгарку металічных труб. Загінулага з-пад завалу дасталі спецыялісты МНС. Папярэдняй прычынай падзення крана лічыць зношанасць яго дэталей — кран грузападымальнасцю 20 тон быў выпущаны ў 1974

■ Прэзідэнт Казахстана Нурсұлтан Назарбаев лічыць мэтазгодным стварыць адзіную сусветную валюту пад эгідай ААН. «Я думаю, што мы павіны мець зусім справядліваю сусветную валюту і не з адным эмітантам, які гэта цяпер адбываецца. Гэта нелегімакратычна, несаваднаня, неканкурэнтна, непадкантрольная сусветная валюта (амерыканскі доллар). Замест гэтага краіны свету павіны дамавіцца пра тое, каб стварыць сусветную даходную адзінку для абмену таварамі, якая была б прынятая ААН і кантраллялася адпаведнымі камісіямі, і мы мелі адносіны да такой валюты», — сказаў ён на бізнес-форуме ў Дэлі.

■ У снежні мінулага года сярэдняя чына жылёй нерухомасці ў штаце Каліфорнія (ЗША) упала на 38 % ў параўнанні з тым жа перыядам 2007 года. Цяперашні сярэдні кошт дамоў у Каліфорніі (\$249 тыс.) — самы нізкі за апошнія 7 гадоў. У той жа час прадавальнасць дамоў вырасла на 18 працэнтаў.

Поўны абзац

■ Адкрыты выклік цяперашнім эканамічным цяжкасцям кінуў японскі дызайнер Гіска Танака, які прадставіў першую ў сусветнай модзе дансую сумачку коштам у \$1 млн. На Тэдыі высокай моды, што пачынаецца ў Парыжы, яна выклікала сапраўдыю сенсацыю. Сумачка выкананая з плаціны і ўпрыгожаная шматлікімі брыльянтамі. Прычым на яе ўжо паступілі дзясяткі заявак. Адначасова была паказаная і самая дарагая сукенка, якая калі-небудзь выстаўлялася на продаж — коштам \$5 млн. Яна ўпрыгожаная 3 тыс. брыльянтаў. Да яе можна набыць яшчэ жаночыя туплікі коштам у \$1,5 млн. Іх асаблівасць — у зашпільках з адметнымі смарагдамі.

■ Перад заключэнні адзінай у Лівне Панявешкай жаночай працоўнай выпраўленчай калоніі з праграмай выступіла група мужчынскага гуртшчыка. Шоу паглядзелі каля ста жанчын — столькі ўмяшчае глэдзельная зала калоніі. Як паведамліла мясцовая прэса, праграму гэтыя неперывныя для выкананняў глядачкі прынялі гэтак жа, як паўсюды ўспрымаюць жанчыны — апладісментамі, воклічамі, ліскам. Праграма, якую група выканала бясплатна — як дарунак напрыроддзі Дня закаханых — адрознівалася толькі тым, што глядачам было забаронена дакранацца да артыстаў, выходзіць на сцэну.

■ Паліцыя амерыканскага горада Джэсэн арыштавала 39-гадовагу жанчыну за тое, што яна не вярнула своечасова ў бібліятэку кнігу. Кнігу коштам у 13,95 долара чыткага ўзяла ў бібліятэцы ў красавіку мінулага года. Пасля гэтага супрацоўніцы бібліятэкі па тэлефоне і па пошце неадарознава напаміналі ёй аб неабходнасці вярнуць кнігу. Нарэшце бібліятэка звярнулася ў паліцыю. У верасні афіцэр паліцыі наваедў дома забіўліва чыткай і зноў напамінуў аб неабходнасці вярнуць кнігу ці заплаціць за яе. 22 студзеня жанчына была арыштаваная і змешчаная ў турму, адкуль выпушчаная пад даўгавую распіску ў 250 долараў.

МЫТА НА АЎТО ПАКУЛЬ БЕЗ ЗМЕН

На працягу 2009 года ўвёс беларускі экспарт будзе пераведзены на сістэму электроннага дэкларавання. Аб гэтым падчас сустрэчы з журналістамі паведаміў старшыня Дзяржаўнага мытнага камітэта Аляксандр Шпілеўскі.

Яшчэ адным спрыяльным фактарам для развіцця знешнеэканамічнай дзейнасці стане фарміраванне мытнага саюза Беларусі, Расіі і Казахстана. Ён павінен з’явіцца ў 2010 годзе. Прычым тады ж Беларусь і Расія пярводзіць на мытнае афармленне на адзіннай мярзе дзюх дзяржаў. У сувязі з гэтым, значычму Аляксандр Шпілеўскі, афармленне транспартных сродкаў на беларуска-расійскай мяжы стане неактуальным.

Таксама да 2010 года Беларусь, Расія і Казахстан павіны перайсці на адзіня мытнаы тарыфы. На сёння яны ўзгоднены на 95 працэнтаў. У ліку няўзгодненых тавараў — легкавыя аўтамабілі. Пакуль тут

Добра працаваць — утульна жыць

У Горацкім раёне адкрыліся два новыя аграгарадкі — Маслакі і Рэкта

Маслакі — аддаленая ад гарадоў вёска: ад райцэнтра трэба праехаць 35 кіламетраў. Між тым, сёння ў Маслаках жыве 650 чалавек. І хоць да ўсплёску наладжаныя тут дзіцячыя, маладыя сем'і ахвотна пераязджаюць у новыя домікі.

У Маслакоўскім сельсавеце разлічваюць, што моладзі будзе яшчэ болей і сувязі з пабудовай аграгарадка.

— Створаны ўмовы, каб людзі добра жылі і працавалі, — запэўніў старшыня сельсавета Віктар Сойкін. — І самае галоўнае для чалавека — гэта жыллё, каб было цёпла і ўтульна ў кватэрах. Таму найперш у Маслаках адрамантавалі дамы: дах, уцямленне, новую цэпаляра, пафарбоўка. І больш нікто не скардзіцца, што дах цячэць альбо ў кватэрах холадна.

Галоўная адметнасць аграгарадка Маслакі — участкавая бальніца ў трохпавярховым будынку. Сельская амбулаторыя прымае пацыентаў, ёсць 15 месцаў у стацыянары. Светлыя пакоі, новая мэбля, тэлевізар.

— Здароўе ідзе на папярку, — усміхаюцца жанчыны. — Не толькі ад лекаў, але і ад стаўлення да нас. Нашым медыкам цаня ням! Яшчэ год таму бальніца месцілася ў старым драўляным будынку, дзе не было ні каналізацыі, ні цэнтральнага ацяплення, ні належнай вентыляцыі. У гэтай мядыцынскай установе былі найгоршыя ў раёне умовы. Цяпер — усё іначай.

Праўда, тут не абыходзіцца без грамадскай дыскусіі. Справа ў тым, што раней у гэтым будынку месціўся музей сельскай гаспадаркі «Шлях Леніна», калісьці адной з самых моцных у савецкай краіне. Са сваімі думкамі пра тое, што важнейшае — музей ці бальніца, тэлефанавалі з Горацкіх і ў рэдакцыю «Звязды». Прыхільнікі музея настойвалі, што нельга ахвяраваць гісторыяй. Іншыя яроўчылі, што якаснае медыцынскае абслугоўванне — больш актуальнае для вёскі пытанне. У гэтай сітуацыі ўлады прынялі валавое рашэнне: будынак аддаць бальніцы, а музей перанесці ў школу. Рэканструкцыя абшлася амаль у 500 мільёнаў рублёў, і цяпер новае медустанова, сучасна абсталяваная і камфортная, дэманструе з годнасцю. Сёння кіраўніцтва раёна і вобласці ўпоўнае, што усё зроблена правільна, на карысць людзям.

У аграгарадку цяпер тры крамы — ехаць далёка ў горад па папку не выпадае, у Маслаках можна на замовіць і набыць што заўгодна. Але моладзі больш за усё падабаецца кавярня, якая штодня працуе да 23 гадзін. Гэта цяпер новы цэнтр вёскі.

— А дзе яшчэ маладым збірацца, як не тут? — прытарычна пытаецца Анжэла. — Тут зручна пасядзець, пагаварыць, выпіць кавы.

Сельская участкавая бальніца ў аграгарадку Маслакі: сучаснае абсталяванне і камфорт для пацыентаў.

— У цэнтры нашых Маслакоў цяпер можна зрабіць усё: палічыцца ў бальніцы, набыць лекі ў аптэцы, атрымаць усе паслугі на пошце, зазірнуць у крамы, — пералічвае Марына. — А будзе яшчэ лекія, калі дабудуюць клуб. Таму што дзесяці падлеткам сумна сядзець у кавярні, ім патрэбны забавы і дыскусіі.

Святлінай зімой, упершыню за шмат гадоў, па ініцыятыве сельвыканкама ўсталявалі на цэнтральнай плошчы Маслакоў ледзяную горку, на якой гуляюць дзеці.

Аграгарадкі — гэта не толькі добраўпарадкаваныя і сацыяльна сфера, але і вытворчасць, якая дае працоўным месцы і заробкі. Напрыклад, у Маслаках будуюцца новы комплекс з камп'ютарнай залай на 600 кароў.

Усяго ў Горацкім раёне цяпер 9 аграгарадоў.

— Гэта рэальнае ўвасабленне ў жыцці Дзяржаўнай праграмы адраджэння вёскі, — кажаў намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Валерый Малашка. — Дзякуючы ёй дайшлі рукі да сельскіх аб'ектаў аховы здароўя, адкацыі і іншых. Але тут размова не толькі пра аб'екты, але і пра новыя ўмовы для выхавання і жыцця людзей, фарміраванне новай сацыяльна-культурнай сферы ў малых населеных пунктах.

Горацкі раён, запэўніў старшыня райвыканкама Міхаіл Анікеў, выконвае ўсе паказчыкі праграмы адраджэння вёскі.

— Гэта самы правільны накірунак у дзяржаве, — лічыць кіраўнік раёна. — Мы сталі жыць больш багата. Адбылося фінансаванае адраджэнне. Мы стварылі ўмовы для атрымання адкацыі ў вёсцы, захавалі ўсе участкавыя бальніцы і ФАПаў, паставілі бытавое абслугоўванне на добры ўзровень. Усё гэта дае магчымасць павышаць вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі.

Горацкі раён сёння ганарыцца тым, што ўсе фермы прыведзены ў парадкавае будоўляючы новыя комплексы. Тут кажуць, што можна ўпоўна гуляць у заўршаным дзень: павялічваецца палогоў жыццёў — расце аб'ём прадукцыі — будзе большым і заробак.

— Мы пачалі 2009 год паспяхова: на 15 % болей доім і прадаём малака, а мяса — на 20 %, — так адказаў на пытанне пра ўплыў трыбісу Міхаіл Анікеў. — Таму будзе павялічвацца і заробак. Сёння мы паставілі задачу перада кіраўнікам сельскіх гаспадарак павялічыць заробкі працаўнікам у вёсцы на 30 %. І гэта цалкам рэальна!

Сёлета ў Горацкім раёне павінны з'явіцца яшчэ два новыя аграгарадкі — Сава і Красуліна. І нават калі памешчыцтва дзяржаўна-савецкае, то ў Горацкім раёне чаюць сёлета перавыканання бюджэту на 3 мільярд рублёў, за кошт утварэння ў строй новых комплексаў. Гэтыя грошы і будуць накіраваныя на аграгарадкі. Міхаіл Анікеў упэўнены ў тым, што вярта наводзіць парадкавае чынам, каб вока чалавека радалася. І калі навокал будзе прыгожа — не магчыма будзе рабыць дрэнна.

— Я хачу пажадаць жыхарам аграгарадоў толькі аднаго: падтрымліваць усю гэтую прыгажосць, — кажаў Валерый Малашка ад імя ўлады Магілёўскай вобласці. — Ды яшчэ развіваць тое, што ёсць, і ісці далей.

Ілона ІВАНОВА, Горацкі раён.

Кавярня ў Маслаках — новы цэнтр аграгарадка, дзе бацьчы вольны час моладзі.

дзінку, дзе не было ні каналізацыі, ні цэнтральнага ацяплення, ні належнай вентыляцыі. У гэтай мядыцынскай установе былі найгоршыя ў раёне умовы. Цяпер — усё іначай.

Праўда, тут не абыходзіцца без грамадскай дыскусіі. Справа ў тым, што раней у гэтым будынку месціўся музей сельскай гаспадаркі «Шлях Леніна», калісьці адной з самых моцных у савецкай краіне. Са сваімі думкамі пра тое, што важнейшае — музей ці бальніца, тэлефанавалі з Горацкіх і ў рэдакцыю «Звязды». Прыхільнікі музея настойвалі, што нельга ахвяраваць гісторыяй. Іншыя яроўчылі, што якаснае медыцынскае абслугоўванне — больш актуальнае для вёскі пытанне. У гэтай сітуацыі ўлады прынялі валавое рашэнне: будынак аддаць бальніцы, а музей перанесці ў школу. Рэканструкцыя абшлася амаль у 500 мільёнаў рублёў, і цяпер новае медустанова, сучасна абсталяваная і камфортная, дэманструе з годнасцю. Сёння кіраўніцтва раёна і вобласці ўпоўнае, што усё зроблена правільна, на карысць людзям.

У аграгарадку цяпер тры крамы — ехаць далёка ў горад па папку не выпадае, у Маслаках можна на замовіць і набыць што заўгодна. Але моладзі больш за усё падабаецца кавярня, якая штодня працуе да 23 гадзін. Гэта цяпер новы цэнтр вёскі.

— А дзе яшчэ маладым збірацца, як не тут? — прытарычна пытаецца Анжэла. — Тут зручна пасядзець, пагаварыць, выпіць кавы.

Праўда, тут не абыходзіцца без грамадскай дыскусіі. Справа ў тым, што раней у гэтым будынку месціўся музей сельскай гаспадаркі «Шлях Леніна», калісьці адной з самых моцных у савецкай краіне. Са сваімі думкамі пра тое, што важнейшае — музей ці бальніца, тэлефанавалі з Горацкіх і ў рэдакцыю «Звязды». Прыхільнікі музея настойвалі, што нельга ахвяраваць гісторыяй. Іншыя яроўчылі, што якаснае медыцынскае абслугоўванне — больш актуальнае для вёскі пытанне. У гэтай сітуацыі ўлады прынялі валавое рашэнне: будынак аддаць бальніцы, а музей перанесці ў школу. Рэканструкцыя абшлася амаль у 500 мільёнаў рублёў, і цяпер новае медустанова, сучасна абсталяваная і камфортная, дэманструе з годнасцю. Сёння кіраўніцтва раёна і вобласці ўпоўнае, што усё зроблена правільна, на карысць людзям.

У аграгарадку цяпер тры крамы — ехаць далёка ў горад па папку не выпадае, у Маслаках можна на замовіць і набыць што заўгодна. Але моладзі больш за усё падабаецца кавярня, якая штодня працуе да 23 гадзін. Гэта цяпер новы цэнтр вёскі.

— А дзе яшчэ маладым збірацца, як не тут? — прытарычна пытаецца Анжэла. — Тут зручна пасядзець, пагаварыць, выпіць кавы.

Праўда, тут не абыходзіцца без грамадскай дыскусіі. Справа ў тым, што раней у гэтым будынку месціўся музей сельскай гаспадаркі «Шлях Леніна», калісьці адной з самых моцных у савецкай краіне. Са сваімі думкамі пра тое, што важнейшае — музей ці бальніца, тэлефанавалі з Горацкіх і ў рэдакцыю «Звязды». Прыхільнікі музея настойвалі, што нельга ахвяраваць гісторыяй. Іншыя яроўчылі, што якаснае медыцынскае абслугоўванне — больш актуальнае для вёскі пытанне. У гэтай сітуацыі ўлады прынялі валавое рашэнне: будынак аддаць бальніцы, а музей перанесці ў школу. Рэканструкцыя абшлася амаль у 500 мільёнаў рублёў, і цяпер новае медустанова, сучасна абсталяваная і камфортная, дэманструе з годнасцю. Сёння кіраўніцтва раёна і вобласці ўпоўнае, што усё зроблена правільна, на карысць людзям.

У аграгарадку цяпер тры крамы — ехаць далёка ў горад па папку не выпадае, у Маслаках можна на замовіць і набыць што заўгодна. Але моладзі больш за усё падабаецца кавярня, якая штодня працуе да 23 гадзін. Гэта цяпер новы цэнтр вёскі.

— А дзе яшчэ маладым збірацца, як не тут? — прытарычна пытаецца Анжэла. — Тут зручна пасядзець, пагаварыць, выпіць кавы.

Праўда, тут не абыходзіцца без грамадскай дыскусіі. Справа ў тым, што раней у гэтым будынку месціўся музей сельскай гаспадаркі «Шлях Леніна», калісьці адной з самых моцных у савецкай краіне. Са сваімі думкамі пра тое, што важнейшае — музей ці бальніца, тэлефанавалі з Горацкіх і ў рэдакцыю «Звязды». Прыхільнікі музея настойвалі, што нельга ахвяраваць гісторыяй. Іншыя яроўчылі, што якаснае медыцынскае абслугоўванне — больш актуальнае для вёскі пытанне. У гэтай сітуацыі ўлады прынялі валавое рашэнне: будынак аддаць бальніцы, а музей перанесці ў школу. Рэканструкцыя абшлася амаль у 500 мільёнаў рублёў, і цяпер новае медустанова, сучасна абсталяваная і камфортная, дэманструе з годнасцю. Сёння кіраўніцтва раёна і вобласці ўпоўнае, што усё зроблена правільна, на карысць людзям.

У аграгарадку цяпер тры крамы — ехаць далёка ў горад па папку не выпадае, у Маслаках можна на замовіць і набыць што заўгодна. Але моладзі больш за усё падабаецца кавярня, якая штодня працуе да 23 гадзін. Гэта цяпер новы цэнтр вёскі.

— А дзе яшчэ маладым збірацца, як не тут? — прытарычна пытаецца Анжэла. — Тут зручна пасядзець, пагаварыць, выпіць кавы.

Праўда, тут не абыходзіцца без грамадскай дыскусіі. Справа ў тым, што раней у гэтым будынку месціўся музей сельскай гаспадаркі «Шлях Леніна», калісьці адной з самых моцных у савецкай краіне. Са сваімі думкамі пра тое, што важнейшае — музей ці бальніца, тэлефанавалі з Горацкіх і ў рэдакцыю «Звязды». Прыхільнікі музея настойвалі, што нельга ахвяраваць гісторыяй. Іншыя яроўчылі, што якаснае медыцынскае абслугоўванне — больш актуальнае для вёскі пытанне. У гэтай сітуацыі ўлады прынялі валавое рашэнне: будынак аддаць бальніцы, а музей перанесці ў школу. Рэканструкцыя абшлася амаль у 500 мільёнаў рублёў, і цяпер новае медустанова, сучасна абсталяваная і камфортная, дэманструе з годнасцю. Сёння кіраўніцтва раёна і вобласці ўпоўнае, што усё зроблена правільна, на карысць людзям.

У аграгарадку цяпер тры крамы — ехаць далёка ў горад па папку не выпадае, у Маслаках можна на замовіць і набыць што заўгодна. Але моладзі больш за усё падабаецца кавярня, якая штодня працуе да 23 гадзін. Гэта цяпер новы цэнтр вёскі.

— А дзе яшчэ маладым збірацца, як не тут? — прытарычна пытаецца Анжэла. — Тут зручна пасядзець, пагаварыць, выпіць кавы.

Лёсы

ЧАМУ ПЕРАМОЖЦА БЕЗ ГРАМАДЗЯНСТВА?

Траўматалаг Махдзі Насер Якуб працуе ў аршанскай бальніцы імя Сямашкі. Ён шчыра хаче быць грамадзянінам Рэспублікі Беларусь. А ягоная Радзіма — сектар Газа, дзе нядаўна прайшла чарговая вайна. Там жывуць ягоныя бацькі, браты, сёстры. Імя Насер у перакладзе з арабскай мовы значыць «пераможца».

Пацыенты кажуць пра яго — добры доктар! Ён заўсёды ветлівы, неабіякавы. Начальства цэнніць яго высокі прафесіяналізм. Напрыклад, калі ўжо уставае бездакорна трансплантаваў. Дзіўна, але гэты законаслухмяны чалавек, які ўвогуле вось ужо трыццаць гадоў жыве ў нашай краіне — вучыўся і працуе, жанаты на грамадзянку Беларусі — бацька двух юных грамадзян Беларусі не можа атрымаць Беларускае грамадзянства.

— У 1986 годзе я прыехаў у вучобу з Палесся, — раскажае доктар. — А нарадзіўся ў 1968-м у горадзе Газа Палесцінскай аўтаноміі.

— **Вялікі радзіма?**
— 1,5 мільёна чалавек. У па плошчы параўнальна невялікі. А гэтыя ў мяне чатыры браты і дзве сястры. Усе яны там, акрамя аднаго сястры, якая выехала замуж у Ізраіль, у Саудаўскай Аравіі. Наогул прозвішча Махдзі — гэта род: больш за тысячы чалавек. Контракт падтрымліваюць усё члены сям'і. З нагоды любові важнай падзеі — вяселля, смерці ці чагосьці яшчэ ў нас прынята збірацца разам. Калі ў каго праблема, яе вырашаюць супольна.

— **Дарчы, скажыце як радавы палесцінец: якім вы бачыце выхад з сітуацыі перыядычнага ваеннага канфлікту паміж Ізраілем і сектарам?**

— Ніякай аўтаноміі сектар не мае. Трэба стварыць незалежную дзяржаву. Байна, калі караным чынам нічога не зменіцца, не спыніцца ніколі. Узаявіна нянавісць перадаецца з пакалення ў пакаленне. Я жыву ў Беларусі спакойна. Ведаю, што такое вайна. Мір — гэта шчасце...

— **Вы сталі доктарам таму, што вашы бацькі мелі нейкае дачыненне да медыцыны?**

— Бацька ў свой час быў бізнесменам — валодаў швейнай фабрыкай. Потым займаўся гандлем. Маці — хатняя гаспадыня.

— **Напэўна, вучыліся ў школе на чэкаўскай?**

— Мне заўсёды цікава было вучыцца. Але ў нас не ставілі ні «пяцірака», ні «дзесятка», наогул аднак. Ведаў ашчынавоўка баламі. Напрыклад, за выдатнае веданне роднай арабскай мовы можна

да таго, як мы пазнаёміліся. Жывём усе разам, у трохпакатнай кватэры цесня. У нас хлопчыкі і дзяўчынкі: Лявон — 13, Нуры — чатыры з паловай. Сын у музычнай школе вучыцца граць на гітары. Ведае арабскую мову, паколькі два гады жыві з намі ў Палесціне, вучыўся там. Дачка — ужо не. Дома адпаведна размаўляем толькі па-руску. Жонка працуе ў аршанскім радзільным доме. Яна акушэр-гинеколаг. Дарчы, у майго старэйшага брата жонка таксама беларуска, родам з Палцака. Яе з трыма хлопчыкамі эвакуявалі падчас апошніх ваясных падзей у Газа.

— **Вы па гаспадарчым жонцы дапамагаеце? Альбо ў мужчынскім мусульман гэта не так?**

— Хатні ачаг для мяне — вельмі важная паняцце. Усё раблю, што неабходна. І рамонтну нешта, і столі фарбую, і ілпалеры клею. Да ёсць, дзе бульбу, моркву і іншае ўсе разам вырашчываем. Сам гатую. Не — дражкі жонка... Я раблю іншыя стравы з дапамогай розных прыпраў. Змяніўшы спосаб прыгатавання, можна са звычайнай бульбы незвычайную страву зрабіць.

— **Вядома, што Каран дазваляе мець некалькі жонак.**

— Я хачу сваю адзіную, непаўторную. Пра рэлігію дазваляецца мець чатырох жонак. Што гістарычна тлумачыцца проста — мужчыны гінулі на войнах, жанчыны свабодных заставалася больш, чым мужчын. У мусульман стаўсці паміж мужчынамі і жанчынамі павіны быць законнымі. Без шлюбнага блізкасць немагчыма. Зразумела, трэба быць не бедным, каб атрымаваць чатыры сям'і, і справядлівым, каб нікога з жонак не круціліць. Шматжонства — вельмі радзкая з'ява. Я сярод сваіх знаёмых не ўгадаю такіх прыкладаў. Праўда, ведаю паў мужчын, у якіх па дзве жонкі.

— **А ці ходзіце Вы ў мячэй?**

— У Оршы нават няма мусульманскай абшчыны. Не ведаю іншых арабскіх, якіх тут жывуць.

— **А як пацыенты ставіцца да ўрача з незвычайнай для тузішчых прывічанням?**

— У тым, што я араб, праблема няма. Ніхто ніколі мяне не пытаў, адкуль я. Хворому не важна, хто ты, калі ты да яго добра ставішся, правільна і эфектыўна лечыш... А да пацыентаў заўсёды стаўлюся добра. Гэта ўжо на ўзроўні падсявядомасці — ветлівае. Як працаваў у Палесціне ў

Аляксандр Пушчанскі, урач, які працуе ў аршанскай бальніцы імя Сямашкі.

сваім уласным кабінэце, так і тут працуе — ад душы. У Оршы я працую з 2003 года (з перапынкам з 2005 па 2007).

— **Вас, напэўна, можна назваць шчаслівым, калі б не праблема з грамадзянствам? Чаму ж вы не можаце яго атрымаць?**

— ...Пасля сямі гадоў пастаяннага пражывання ў Беларусі — у 2003-м, калі дазвалялася законам, збіраўся падаваць дакументы на атрыманне беларускага грамадзянства. У аддзеле па міграцыі ў мяне папрасілі паперу з пасольства Палесціны (яно адкрылася ў Мінску), што я не з'яўляюся грамадзянінам Рэспублікі Палесціна. Я растлумачыў, што палесцінскай дзяржавы як такой няма. Тэлефанаваў у пасольства, мне адказалі — неабходнага табе дакумента выдаць не можам. Я разумею — яны не могуць ні пацвердзіць, ні абвергнуць наяўнасць у мяне палесцінскага грамадзянства. Паўтарыўся — не існуе таго дзяржавы.

Потым некай час зноў адсутнічаў у Беларусі: у 2005-м у Палесціну з сям'ёй паехаў. І нягледзячы на тое, што за гэты час у прыязджаў суды некалькі разоў кожны год, што ў 2007-м падчас чарговага ваеннага канфлікту нас эвакуявалі з Газы, адлік для атрымання мною права на беларускае грамадзянства пачаўся. Так мне тады тлумачылі

чылі ў Мінску, у дэпартаменце па міграцыі.

— **І як на вашым жыцці адбіваецца адсутнасць грамадзянства?**

— Напрыклад, усёй сям'ёй не можам паехаць адпачываць за межы Беларусі. Я прапаноўваў шмат разоў жонцы з дзецьмі паехаць за мяжу без мяне. Адмаўляюцца. А з'яўляюцца ў турыстычнай фірме, паказваю сваю асноўную дакумент, адроз кажуць, што з ім нават не будуць брацца адражыцца тур. Каб нават у Расію паехаць, трэба ехаць у Мінск — у расійскае пасольства па візу. А з такой нагодаў я яе атрымаў? — не ўяўляю. Гэта ж трэба каму-небудзь у Расіі аформіць запрашэнне. Магу выехаць з Беларусі толькі да сябе на Радзіму. На сённяшні дзень я толькі і мару пра беларускае грамадзянства.

— **Ад аўтара. Шчыра хочацца дапамагчы вельміму доктару ў атрыманні беларускага грамадзянства. Разумею, што, верагодна, на законнай падставе іму ў гэтым адмаўляюць. Але ж заўсёды ёсць выключэнні з правілаў. Скажыце, што адказныя асобы, ад якіх залежыць рашэнне ягонага праблемы, наогул могуць уявіць вам усё нюансы. Зараж нешта для таго, каб ягоная мара як мага хутчэй здзейснілася.**

Аляксандр ПУШЧАНСКІ. Орша — Віцебск. Фота аўтара.

Простыя рэчы

Было гэта ў самым пачатку васьмідзясятых. Мы, чатыры маладыя сям'і, узлілі на сябе падрад: у найбліжэйшым ад райцэнтра калгасе «Сцяг перамогі» ад райцэнтра калгасе «Сцяг перамогі» да гледзець, а потым узяць буркаў для жыццёў. Прычым замахнуліся на вялікую работу. Плошча, якую выдзелілі нам ля вёскі Соўкі, складала больш за гектар. Даўжыня барэзён — больш за кіламетр. Але былі мы маладыя, працы высокавай не баяліся: са школьных гадоў усім даводзілася працаваць на бурчаных плантацыях і ў гаспадарцы бацькоў, і ў падшэфных калгасах. Да таго ж у нас былі яскравыя прыклады такой арэнды і плённай працы. У многіх калгасах тады на вырошчванні буркавоў працавалі брыгады з Заходняй Украіны.

Зразумела, пасялі буркаў спецыяльнай селяккі брыгадзір, выдзяляючы нам участка, зазначыў, што і папярэднік у нашых буркавоў быў прыдатны — азімыя, і апрацоўка глебы якасная, і мінеральны ўгнаенні па норме. Потым калгасны механізатар правёў хімпраполку пасеваў. Але пры ёй знішчаецца толькі пустазелле ў мікрадоўжках, па радах іх трэба палочы рукамі ды цяпкі.

— А самае галоўнае — разрыць бурчаных пасевы. Каб на аднолькавай належнай адлегласці адно ад аднаго заставалася толькі па адным каліве буркавоў. Вось тую мы крыху і пашкадавалі, што ўзялі столькі зямлі. А галоўнае — даўжыня барэзён. Каб якасна апрацаваць, прайсці такую — дзень патрэбна пастаяць у барэзе спінуўшыся, пад сонцам. Але ў талач — во сем чалавек усё-такі — працуюць вяселля. Потым мы не палежавалі і яшчэ раз прайшлі па ўсім палетку, робячы другую праполку, якая таксама вельмі спрыяе ураджко, не дае пустазеллю і галяву падняць.

А ураджай вырас выдатны. Некаторыя буркаў па сваім аб'ёме былі з цэлае вядро. Адпаведна — і вага іх. І вось восенню надшыюць час уборкі. У першы дзень прыехалі мы на поле ў прыўзнятым настроі. Ураджай рэдае, восень стаіць цёплая і сонечная. Да працы ёсць ахвота, бо гэта ж апошні ачар. Будзем лічыць толькі тоны і будучыя бабышы. Але першы дзень засмуціў: трактару для вывазкі было дастаткова, ачысціў буркаў ад лісця і пяску, пакаўдаў у кучы — а там ужо нагрукі трактарных прычэпы, адпраўляў і да калгаснай фермы ў яму. Дзень мы працавалі шчыра, з энтузіязмам. А калі ўвечыра глянулі на зробленае — дробяць у параўнанні з агульнай плошчай, хоць буркавоў здалі і многа.

Цэлы тыдзень, а можа, крыху і больш аддалі мы ўборцы буркавоў. Яны ўжо сніліся па начах. Мне было даверана вясці Улік колькасці здаваемай каранявага даў, і як цяпер помню: наша брыгада здала іх у калгас 255 тон. Калі апусцела поле, апошні трактар

праехаў праз вагі, я са сваімі запісамі падшыю да брыгадзіра. Той адрозу не паверыў, што мы ўзялі столькі буркавоў. Узвў свае запісы, падлічыў — так, сходяцца. Калі прычыну, што на карову ў зыму патрабуецца недзе каля двух тон гэтага сакавітага карму, то атрымалася, што мы забяспечылі буркамі ладную малочнаварную ферму.

Але ж затое перад Новым годам, калі пазванілі з калгаса і казалі, што можна прыязджаць па заробленныя грошы — мы маглі ехаць туды ўжо на двух нанятых аўтамашынах. Атрымалася, што кожная сям'я (два чалавекі) зарабіла на вырошчванні буркавоў ледзь не па дзве тысячы рублёў. Месячны заробак інжынера, журналіста, прадаўца складала тады не

Незалежная экспертыза Леаніда ЗАІКІ

Схаваная моц малых фірмаў

Фірмам раённага маштабу з Хойнікаў ці Чэрыкава з персаналам ад 10 да 20 чалавек даўно пара інтэгравацца ў сусветны рынак

Пра перспектывы развіцця нашага малага бізнесу, яго шанцах у недалёкай будучыні мець ці не мець шматлікім валютным кантрактам карэспандэнт «Звязды» гутарыць з незалежным беларускім эканамістам, кіраўніком аналітычнага цэнтра «Стратэгія» Л.Ф. Заікам.

— Леанід Федаравіч, на ваш погляд, ці адзватна сёння ўспрымаеца мясцовай уладай і грамадства значэнне малага бізнесу для Беларусі?

— Спрочнае пытанне. Мы зараз толкі пачынаем па спраўданаму ўсведамляць асаблівае ролі і месца малага бізнесу ў нашай эканоміцы. Для нас яшчэ нярэдка дзівяць гучыць дэле-памеры малага бізнесу — адны з галоўных адрозненняў бедных краін ад багатых. У апошніх звычайнаму чалавеку лёгка прывесць на практыцы сваю камерцыйную ідэю: хутка і без пераходж працэсі рэгістрацыі фірмы, па прымыльных законах зняць памешчаны пад офіс і вытворчасць, набыць сыравіну, узяць крэдыт і распачваць справу. А потым бзе асаблівым праблемам выйсці на рынак з прадукцыяй ці паслугай. Здолее прадпрыемльнік пера-караць спажаўцоў у іх карысці — будзе на кані. Не? Значыць, не пашанцавала, адкрывай чарговы бізнес ці ўладкоўвайся на працу ў якасці наёмнага работніка.

Проста і зразумела увама школьнік. У такіх прызямных умовах вядзення бізнесу краіна мае трывалую ахову ад негатыўнага ўплыву манопаліі, алігархаў і карупцыі. Больш за тое, высокая ступень развіцця малага бізнесу ў значнай ступені забяспечвае дабрабыт жыхароу пераважнай большасці цывілізавааных краін.

— Неадзначнае стаўленне да малага бізнесу ў нашай краіне, як мне здаецца, маюць глыбокі гістарычна-псіхалагічны карані і вяржкі прычыны. Колькі дзесяцігоддзяў афіцыйна прапаганда ўспяж ухваляла выключна гігантаў індустрыі і працуючых там, насельніцтва пастаянна пераканала ў тым, што, маўляў, яны наш гонар, апора і будучыня.

Так было. Ды і потым пашла набыцца Беларусю незалежнасці мала бізнесу з нас і цяжасцю прабіваць сабе дарожку сярод бюракратычных бар'ераў і завалаў. Чога варты быў толкі нядаўна адменены жорсткі прэсінг кантрольных органаў? А была цяжкая з рэгістрацыяй? Не хочацца ўгадываць усё тья штучныя пераходжы, якія былі вымушаны перадоўваць наш малады бізнес. Разам з тым узнікае натуральнае пытанне: няжю трэба было грывінуць крызісу, каб адмяніць вышэйазначаны абмежаванні, пайсці на крокі і прыняць меры па рэальнай падтрымцы малага бізнесу?

Вядзеце, мяне часта здзіўляе казёны аптызм асобных чыноўнікаў ад эканомікі, асабліва абласнога ўзроўня, якія з гонарам паведмалюць пра колькасны рост прадпрыемстваў малага бізнесу, узрослыя шпанцы пашырэння ў цэлым прадпрыемльніцтва ў рэгіёне ў выніку мераў па лібералізацыі эканамічнага жыцця. Складваецца

яны маюць істотную перавагу для прыцягнення адносна танных рэсурсаў і працойнай сілы, дыверсіфікацыі рынку і таварных пlynнў. Інакш кажучы, з выгадай выкарыстоўваюць эффект свайго біюджэты і стварэнне новых працойных месцаў. Далей за свой нос яны не глядзяць.

— Якая цяпер у свеце агульная тэндэнцыя развіцця малага бізнесу, у рэчышчы якой пажадана працаваць нашым прадпрыемльнікам, каб быць на ўзроўні праграваанай чыа?

— Сёння ў гэтай сферы албывіваюцца надзвычай цікавыя і паказальныя для XXI стагоддзя працэсы, якія я ўвогуле называюць рэвалюцыяй па інтэрнацыяналізацыі малага бізнесу. Усё больш прадпрыемльнік з небагатых краін, у тым ліку былых савецкіх республік, атрымліваюць новыя магчымасці для рэалізацыі сваіх тавараў, рэзкага пашырэння рынку збыту за мяжой. Да слова, вопыт Швецыі, Ірландыі, Новай Зеландыі і Сінгапура на практыцы паказваў, што мала бізнес — надзейны лакаматыв развіцця адкрытай эканомікі. У США 98 працэнтаў ад усёй колькасці сённяшніх прадпрыемстваў — гэта малы бізнес.

І, дарэчы, ужо нашы прадпрыемльнікі, напрыклад, у Брэскай вобласці, навуачныя пастаўляюць істотныя партыі асобных відаў адзення за мяжу. Пракладваюць свае экспертныя сяжынікі вытворчы інвэй прадукцыі. На жаль, гэты з'яву масавай пакуль не назавеш.

— Цікава, а што вы хочаце ад нашага малага бізнесу, які толкі ўстае на ногі: шырокі міжнародны кантактаў і мільённых валютных кантрактаў? Дык далёка не ўсе салідны, як кажуць, з біяграфіяй, прадпрыемствы выходзяць на такі ўзровень. А ці па сілах гэта нейкай фірмацы з глыбіні?

— А чаму б і не? Вядома, калі глядзець зашаранымі вачыма на жыццё, адводзяць маламу бізнесу ролі санітарнай эканомікі, здыльных падбіраваць на што не хале часу і хаджання ў аўдыі прадпрыемстваў, то такі бізнес асуджаны на месцавоую абмежаванасць памерамі вобласці, ды і то лепшым выгядку. Хачу падкрэсліць, што ў нас пакуль з малым бізнесам атаямсям спецыяльны дробны прадпрыемствы рознічнага гандлю (тэя ж шапікі), майстарств на рамоне абутку, адзення, бытавыя прыборы, прымітыўную вытворчасць. А малыя фірмы за мяжой (і ўсё больш у нас) выпускаюць якасныя прадукты харчавання, мабіль, розныя гаспадарыя прылады, шырокі асартымент тавараў шырокага ўжытку.

У эканамічнай гісторыі шмат прыкладаў, калі малыя фірмы паспяхова канкуравалі з вялікімі кампаніямі і становіліся лідарамі рынку. Такая сітуацыя назіраецца ў свеце і сёння. Гэта толкі на першы погляд транснацыянальныя карпарацыі (ТНК) здаюцца неадсягальнымі фаварытамі бізнесу. Вядома, дзякуючы фінансавай магучнасці і палітычным сувязям па ўсім свеце

мерцыйнага ідэя, прадаздольнасць і велізарная ўпартасць заснавальніка ці заснавальніцай фірмы, веданне замежных моў, асабліва англійскай, сучасны камп'ютар, вынаходлівасць. Дзякуючы інтэрнэту можна рэгулярна і аператыўна мець доступ да самай рознай дзелавой інфармацыі. Менавітай дзякуючы глабалізацыі малы бізнес мае ўнікальныя шанцы стаць інтэрнацыянальным і прасоўваць сваю прадукцыю не толкі на мясцовым рынку, але і на сусветным.

Кемлівы 30-гадовы амерыканец падчас працы ў вялікай кампаніі набыў адміністрацыйны вопыт, працаваў карыснай сувязі і потым сам адкрыў у Індыі і Тайландзе (там танная працойная сіла) уласны бізнес: дзве фабрыкі па вытворчасці дзіячынай мэбл. Кантраліюе іх праз камп'ютар, напрыклад, ён актыўна ўдзельнічае ў распрацоўцы дызайну вырабаў, пошуку спажаўцоў. У выніку бізнесмен эканоміць толкі на камандзіравачных выдатках, авіяпералётах, аплаце гасцінц штогод амаль 100 тысяч долараў. За няпоўныя два гады кампанія з адміністрацыйным апаратам усюго тры ча-

«Заслаўе-2009»

«Аб'яднаў беларускія матывы з еўрапейскім шармам...»

Прызнацца, да гэтага на сімфанічных канцэртах не была ніколі. Тое, што ўпершыню спраўданаю музыку чую толкі цяпер, я зразумела на сваче «Заслаўе-2009». І яшчэ адчула, што ўжо не змагу слухаць тое, што да гэтага тычыла неблагой музыкы. На што падобны цуд? На тое, што я перажыў 22 студзеня ў маленькай музычнай школе Заслаўя.

...Людзі ўсё прыходзілі і прыходзілі да пачатку канцэрта, і я дзіўляўся: збіраюцца цэлымі сем'ямі. У дзіцячыя заўважыла цяжарную жанчыну, зусім маленькае дзіця (яно ж будзе толкі першаадакца, — тады падумалася, — і ўсё роўна нічога не разумею), людзей больш сталага ўзросту і, які спачатку з цікавасцю разглядалі стэнды — выстава, прысвечаную 100-годдзю Мечыслава Карловіча, кампазітара, чые творы павінны гучаць на сваче, — а потым занялі свае месцы ў зале.

А я ўсё прыслухоўвалася да мяне. Прызнацца, аднае, улюбёнага мана — ці здолею я зразумець і адчуць нешта самае галоўнае. А раптам мне нічога не спадабаецца, бо, кажучы, калі ў першы раз жыццём чулі класічную музыку, у яе ці ўлюбляешся, ці больш ніколі на такіх канцэртах не прыйдзеш...

Атмасфера маленькай залы была амаль хатня, прадэставілі мясцовыя улады, якія выйшлі з прывітальным словам, нават не сталі падмацаваць на малосенную сізну. Не было патрэбы ў гэтым і для вядучай — доктара мастацтвазнаўства, прафэсара Волгі Дадзіэвічэвай, якая знаёміла глядачоў з асобай і творчасцю чалавека, улюбёнага ў Беларусь, творы якога гучалі ў той вечар упершыню на гэтай зямлі...

Адкрыў музычнае свята Ансамбль кларнетыстаў пад кіраўніцтвам Генадзя Забара. Як толкі загалулі першыя гукі, я перастала адчуваць, што знаходжуся на зямлі. Прызнаюся, што нават запісала частку твора, што выканалі музыканты, на дыктафоне, каб потым пераслухаць яго. Зразумела, каб гэта будзе зусім не тое, але як яшчэ пакінуць сабе (каб не толкі ў сэрцы) той цуд, той непаўторную музыку?!

Шчыра я цішком пазірала ў залу, хацела «падглядзець» за слухачамі. У кожнага на твары застыла ўсмішка, прычым не на

вуснах, а ў вачах. А якія твары ў музыкантаў: унёслыя, нагнённыя, не ад свету гэтага...

Пасля кларнетыстаў на сізну падняўся Ансамбль флейтыстаў. Кожны з музыкантаў, як сказала Волга Дадзіэвічава, мае шыкоўную біяграфію, лаўрат міжнародных конкурсаў. Хоць усё яны вельмі маладыя, у іх рэпертуары шмат твораў еўрапейскай, рускай класікі і, вядома, беларускіх кампазітараў.

«Не, гэты твор мне падабаўся найбольш», — падумала я пасля іх выступлення. Але такая думка прыходзіла ў галаву пасля кожнага выступлення.

— Залатыя трубы Беларусі, — назвала прафэсар музыкі Ансамбль трубачоў «Інтрада» пад кіраўніцтвам Мікалая Волкава. — Лаўрэаты, дыпламанты самых прэстыжных міжнародных конкурсаў... У зале сярод слухачоў было дастаткова дзіцей, прычым дашкольнага ўзросту. Дык вось, падчас канцэрта ні адзін з іх не піскнуў, не ўскрыкнуў, яны ж зачараваныя сядзелі моўчкі. А я парадавалася за тых маці, якія на такой музыцы выхоўваюць сваіх дзетак. Малыя — вельмі ўдзячныя леба: якое зерне кінеш, такі і «уроджэй» атрымаеш.

Творы Мечыслава Карловіча — надзіва прыгожыя і меладыйныя, розны музычны інструмент іх падае па-свойму. Сваю незабыўную версію прадманастраваў Ансамбль салістаў на драўляных духавых інструментах пад кіраўніцтвам Давыда Нічурова і Генрыха Гедльтэра.

Завяршыў вечар Камерына аркестр Нацыянальнага канцэртнага аркестра Беларусі, якім кіруе заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь, салют Валерыі Сарока. Музыканты дацэнта аркестра Фінберга віртуозна выконваюць гэты авангард, эстрадную музыку, але на гэты раз яны зачаравалі людзей класікай.

Яшчэ адзін прыемны сюрпрыз чакаў слухачоў: дзве часткі скрыпачнага канцэрта Карловіча выконваў вядомы ва ўсім свеце музыкант — лаўрат міжнародных конкурсаў і спецыяльнай прэміі па падтрымцы таленавітай моладзі Прэзідэнта Беларусі Арцём Шышкоў. Пасля гэтага выступлення яшчэ доўга не змаўкалі апладысменты і крыкі «Брава!», а Арцём, малады, прыгожы хлопці, сіцпа ўсімхвая музыку і з цудоўным настроем, пацуміў дзюбу праведзенага вечара пакінула маленькую, утульную залу. Хацела распытаць слухачоў, што прыйшлі на канцэрт, пра іх уражанні, але, паглядзеўшы на твары тых, хто толкі што стаў сведкай цуду, зразумела — гэта лішняе: людзі ўсімхваліся, былі задаволены і нейкія... падрабальна. Пра іх уражанні больш зразумела без слоў.

Марына ЛЯВОШКА.

УП «Мінскі городской центр недвижимости» ПОТОВРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже единым лотом имущества детского оздоровительного лагеря «Бригантина», (Балансодержатель — УП «Завод точного машиностроения «Планар-ТМ»), расположенного по адресу: Минская область, Молодеченский район, 0,5 км севернее д. Петровщина, детский оздоровительный лагерь «Бригантина». В состав лота входит следующее имущество:

Table with 3 columns: № п/п, Наименование объектов, Инв. №. Contains 28 items of property for auction.

Начальная цена — 2 133 716 497 белорусских рублей. Земельный участок площадью 11,75 га (в том числе: земельный участок площадью 10,3544 га, кадастровый номер 62388130098000008, земельный участок площадью 0,0232 га, кадастровый номер 62388130098000009) предоставлен для эксплуатации и обслуживания зданий и сооружений детского оздоровительного лагеря «Бригантина».

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для физических лиц) и индивидуальных предпринимателей); согласие о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток в размере 200 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар И. В. Мулявина, б. код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона.

Аукцион состоится 13 февраля 2009 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 11 февраля 2009 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Телефоны для справок: (017)227 48 36, 227 40 22. УНП 190398583.

ЛЮДЗІ З НЕВЯДОМАЙ ПЛАНЕТЫ?

Чалавек чалавеку

...Як толкі хлопцы увайшоў у маршрут, стала зразумела, што гэта псіхічна нездаровы чалавек: ён уголас размаўляў сам з сабой, крычаў вядзіцелю, калі той павінен паварочваць, раіў пасажырам, якімі купюрамі лепш расплаціцца за праезд. Але не гэта здзіўляла, а тое, як людзі рэагавалі на такога пасажыра. Адна дзяўчына пачала дэманстраваць адварочвацца ад хлопца, а калі той выпадкова дакранаўся да яе, тут жа абцірала сваю вопратку. Іншыя толкі хіхікалі, назіраючы за незвычайным пасажырам. А мне стала сорамна: сорамна і за сябе (бо ў нейкі момант я заўважыла, што пачала разглядаць хлопца, нібы бачу жыхара невядомай планеты), і за іншых пасажыраў, якія не хавалі сваіх адносінаў да гэтага чалавека. Няжю ў нашым грамадстве не навучылі правільна рэагаваць на такіх людзей, не грэбаваць імі, не пагарджаць?

Псіхалаг Кацярына СЯРГЕЕВА лечыць з дапамогай лялькатэрапіі.

Але, дзяўч, хто здольны па-чалавечы ставіцца да такой немачы і надаць дапамагачь такім людзям? Сярод іх — супрацоўнікі праекта «Вясёлкі» — супрацоўнікі праекта «Вясёлкі», які ўжо пачаў існаваць у сталіцы. Працуюць праграма пры ўдзялім дабрачынным фондзе «Хэзд Рахамілі» і створана для рэабілітацыі і адаптацыі ў грамадстве маладых інвалідаў з псіханэўралгічных захворванняў, арганізавані іх прафесійнай арыентацыі, волонгара часу, а таксама для дапамогі сем'ям, дзе жыюць такіх людзі.

— Калі мы пачыналі сваю дзейнасць, да нас прыходзіла толкі 5 чалавек, — угадвае кіраўнік «Вясёлкі» Алена Кавалевіч. — Цяпер нас — амаль 30. Акрамя таго, з 15 падпаечных мы займаемся дома. Хоць «Вясёлкі» і стваралася для ярыроў, але да нас ходзяць і беларуская моладзь.

Хлопцы і дзяўчаты з «Вясёлкі» розныя, і ў кожнага свае гісторыя харобры. Хтосці ўжо нарадзіліся з фізічнай ці псіхічнай немачу, да некага яна «прычлілася» пасля праціглага захворвання, у кагосці з'явілася ў перыяд палавога вышлявання ці пасля няшчаснага выпадку. Такі адбыўся з адным з падпаечных праекта. Дука, самастойны, прыгожы малады бізнесмен, які ведаў дзве замежныя мовы і марыў пра існавалі лёс, у выніку аўтамабільнай траўмы страціў усё: адароваў, былія навыві і веды. Засталася толкі мара... Увогуле, дзякуючы існавалі выпадку, патрапілі на трохмесечную практыку ў Германію. Усё, што мы там пабачылі, прывезлі з сабой і паста-

раліся ажыццявіць. Гэта зусім новая сістэма, якая да гэтага ў Беларусі не практыкавалася.

Сутнасць сістэмы — у комплексным падыходзе. Спецыялісты «Вясёлкі» выкарыстоўваюць усё магчымыя сродкі для работы са сваімі выхаванцамі: гэта і тэатр і творчасць, і сацыяльна-бытавая арыенціроўка, і спорт, і інтэрапэя, і работа на камп'ютары. Такім чынам дзеці (які іх з любоўю называюць супрацоўнікі праекта, хоць некатары з іх маюць магчымасць развівацца ў асобава.

На пачатку новага года спецыяльныя праграмы вызначаюць, якія накірункі і дзейнасці будзе галоўным. Напрыклад, калі рыхтаваліся да паездкі на спецыяльнай Алімпійскай гульні ў Кітай, 2007-ы быў аб'яўлены Годам спорту.

— Мы не маглі «вырваць» дзяцей, якія ехалі на спаборніцтвы, з рытму звычайнай заняткаў, таму ўсіх выхаванцаў «Вясёлкі» далучылі да іх, — кажа псіхалаг Кацярына СЯРГЕЕВА. — Да нас тады прыязджала шмат замежных гасцей. Каб дзеці не спужаліся, пачуўшы незразумелыя чужыя словы, мы ўвёлі асновы англійскай мовы. Таксама хлопцы і дзяўчаты вучылі прывітанне на кітайскай. Гэта акрамя таго, што была моцная спартыўная падрыхтоўка. Вядома, тья выхаванцы «Вясёлкі», якія чакала паездка на Алімпійскае гульні, займаліся спортам яшчэ дадаткова. Рыхтаваў будучы пераможцаў інструктар па рэабілітацыі, чэмпіён свету, майстар спорту, суддзя і катэгорыя Барыса БАЧКОЎСКАГА.

Але нічога такога, на ішчасце, не адбылося. Падпаечныя Алёны Ігарэўны паездзілі сябе вельмі прыстойна. Яны не саромеліся, размаўлялі з іншымі пасажырамі цяжка, прычым тья вярлі з дзёцымі размовамі з задавальненнем.

Група «Вясёлкі» увесь час расцэ. Таму на 2009-ы перапланачатковае заданне, якую паставілі перад сабой супрацоўнікі праграмы, — наладзіць індывідуальны падыход да кожнага.

Чалавек чалавеку

— Яны ўсё такія розныя і па ўзросце, і па характары, і па магчымасцях, — тлумачыць псіхалаг праекта, — Па-першае, мы павінны арыентавацца на інтарэсы сваіх выхаванцаў, а па-другое, — на патрэбы жыцця. Мы абавязаны навучыць іх усюму, на што яны здольныя, каб найбольш жыццёвых навукаў яны мелі.

Але не трэба думаць, што ўсе тья таланты «Вясёлкі», якімі сёння ганарыцца супрацоўнікі праекта, адкрыліся самі па сабе — гэта вынік пільгадвой працы. Спачатку, як толкі выхаванцы пачалі прыходзіць на заняткі, адны сядзелі спінай да зямлі і ні з кім не хацелі размаўляць, другія трымаісялі за маміну руку і не выпускалі яе. Праз нейкі час яны рую адпусцілі, потым маміна крысла адсунулася далей. Цяпер нават той, хто вельмі аддаўна мамае, з лёгкасцю адпуская яе на час заняткаў.

Навучэнне праводзяць тья разы на тыдзене: аўтарак і чашер па 2,5 гадзіны, а ў індзелью — 4-5 гадзін. Гэты час супрацоўнікі стараюцца запоўніць як мага большы насаценна. Каб паддзяленне не сталіся і ім не надкучка займацца, заняткі чаргуюцца. Напрыклад, 40 хвілін з імі працуе псіхалаг, у Кацярыны Сяргеевай вельмі шмат метадык: гульнітэрапія, праца з лялькамі, тэатратэрапія, танцагэ-

рапія, і многія-многія іншыя. За тья, пасля перапынку, выхаванцы разам з Алёнай Яўрэмаўнай маююць, ляпяць.

Ундзелью хлопцы і дзяўчаты куляраецца. Пачыналася ўсё з бунтарброду, а сёння выхаванцы «Вясёлкі» могуць самастойна прыгатаваць, напрыклад, салату «аўгёе». Уласнымі кулінарнымі шадэўрамі потым частуюць сваіх бацькоў.

Тья гады запар, летам, дзень разам са сваімі настаўнікамі ездзяць

Таямніцы і прывіды ВІШНЕВА

Рэзідэнцыю Храптовічаў абмінулі войны, але не пашкадавала радзіця

У кожнай беларускай вёсцы — свой лёс. Нярэдка здарэцца, што цяпер той ці іншы населены пункт ужо на мяжы знікнення, а калісьці аб'ядноўваў вакол сябе вялікую акругу. Такія мясціны паранейшаму захоўваюць сваю адметнасць. Тутэйшыя жыхары ў нечым захавалі характар сваіх далёкіх продкаў. А старажытныя дэталі «навакольнага інтэр'еру» толькі падкрэсліваюць аўтэнтычнасць. Так і ў Вішневе, што на Валожыншчыне. У гэтую вёску зрэдка заезджаюць турыстычныя групы, яны быццам бы «выпала» з папулярных маршрутаў. А дарма...

Шостае пакаленне

Наталля Іванкевіч усё сваё жыццё адпрацавала ў Вішнеўскай школе настаўніцай рускай мовы і літаратуры. Тут нарадзілася, адсюль пайшла яе продкі Іванкевіч — тутэйшая жыхарка ў шостым пакаленні! Таму пра гісторыю старажытнага мястэчка можа распавядаць быццам са-

вядомым графскім родам Літаво-раў-Храптовічаў. Замест драўлянага быў пабудаваны каменны касцёл. Праз колькі часу гэтае паселішча становіцца цэнтрам касцельнага дэканата, у склад якога уваходзілі 12 суседніх парафіяў.

Каронным чынам тутэйшае жыццё змяняецца падчас гаспадарання Іахіма Храптовіча — вядомага грамадскага дзеяча, філосафа і паэта, ініцыятара стварэння так званай Адукацыйнай камісіі. «Месяца аказалася багатае — знайшлі жалезную руду, — кажа Наталля Іванкевіч. — Таму арганізавалі ліцейны завод. Дарэчы, першы на тэрыторыі тагачаснага Вялікага княства Літоўскага». Пачаў працаваць і завод шклянных вырабаў з вялікай печу, а таксама цагельня, ткацкая вытворчасць, спіртзавод і абсталяваныя самымі сучаснымі тады механізмамі вадзяныя млыны. Вішнева стала важным гандлёвым цэнтрам — кож-

што захаваліся да таго часу. Так у доўгім дыхтоўным будынку (дарэчы, былой канюшні) парабілі за кошт перагародкаў памяшканні, папарабілі вокны і пачалі праводзіць заняткі. Сучасная школа (там, дзе дзятва цяпер займаецца) узве-

Герб Храптовічаў.

Старажытны будынак яшчэ паслужаць.

Рака Альшанка толькі на першы погляд такая ціхая.

Касцёл размешчаны на высокім пагорку.

праўдны відавочка многіх па-дзей. Штосьці пачула ад дзядоў і бабур, якім у сваю чаргу тыя цікавыя факты перадалі старэйшыя.

— Пра канкрэтную дату ўзнікнення нашага Вішнева ніхто вам не скажа — не захавалася звестак. — заўважае Наталля Юстаф'юна. — Узгадваюць нават розныя стагоддзі. Аднак дакладна вядома, што ў 1424 годзе тут быў узведзены касцёл. То мабыць і раней жылі тут людзі.

Гэтая тэрыторыя ў XIV стагоддзі уваходзіла ў склад Краўскага княства і належала Альгерду — сыну заснавальніка Вялікай князства Гедыміна. Пасля ў мястэчка было шмат розных гаспадароў: Здыгульовічы, Слушкі, Восікі, Сангушкі, Пацы. Але ж з 1600 года гісторыя Вішнева звязана з

нью сераду з дзясяткаў навакольных мястэчак судзіць з'яўдзілася гандлярка, а двойчы на год арганізавалі вялікія кірмашы.

У 1775 годзе тут пачала дзейнічаць школа, дзе спачатку было 11 вучняў — усё хлопчыкі. Асноўныя предметы, якія выкладаўся, — арыфметыка, фізіка і рыторыка. З той пары ў Вішневе заўсёды працавала навуковая ўстанова. Наталля Іванкевіч узгадвае, што з 1869 года яе праддэду быў настаўнікам тутэйшага народнага вучылішча. Пасля ў мястэчку адначасова працавалі беларуская, польская і яўрэйская школы. Вучоба не пералыжылася нават падчас Вялікай Айчыннай вайны. Будынак школы згарэў падчас ваіны, таму вырашылі зрабіць класны ў адной з гаспадарчых пабудов Храптовічаў,

дзена ў 1966-м. Як узгадвае Наталля Юстаф'юна, калі раней было да паўтрасячкі вучняў, то цяпер засталася дзесьці 150. Вакол школы і дагэтуль захаваліся старажытныя будынкі з чырвонай цэглы. Іх дагэтуль не «спісваюць» — на адным з будынкаў заўважылі шыльдачку з зоркай «Тут жыве ўдзельнік Вялікай Айчыннай вайны». Праўда, з гаспадарчых паўтрасячкі не ўдалося: мяркуючы па ўсім, ветэрана забралі да сябе дзеці.

Што ў белым саркафагу?

Калі пад'язджаеш да Вішнева з боку Валожына, то адразу заўважаеш царкву з мураванай сценкай наўкола і блуцкавай побач. Храм у гонар святых Касмы і Даміяна ўзведзены ў 1865 го-

дзе, як заўважыў яго настаіцель айцец Аляксандр, такія ў народзе называлі «мураўёўкамі» (на ўспамін пра графа Мураўёва, які ініцыяваў ажыццяўленне такога праекта). За ўсёй звычайнай на першы погляд архітэктурай вясковай царквы хаваюцца свае адметнасці. Унутры, у паўзморку заўважыць цікавыя абразы. Большасць з іх захаваліся з таго часу, калі адкрыўся храм.

— Святая, у гонар якіх заснавана царква, — гэта два браты, якія займаліся лясчынам людзей, — адзначае айцец Аляксандр. — Іх вы можаце убачыць на храмавым абразе. Людзі пастаянна моляцца калі Панаеўскага абраза Божай Маці — відаць, у прыкладанне ёсць на гэта свае падставы.

У царкве святых Касмы і Даміяна ніколі не пералыжылася служба, ды і сам будынак выстаіць падчас ваенных ліхаў. Асабліва далася Вішневу падчас Першай сусветнай. У 1915—1918 гадах праз Вішнева праходзіла ўмацаваная нямецкая лінія абароны. Тутэйшыя жыхары выселілі, а мястэчка спалілі і зруйнавалі артылерыйскі снарадамі да апошняй хаты. Быццам бы ў напамін аб тых гадах наўкола і да гэтай пары захоўваюцца шматлікія доты. Некалі амаль стогадовых «ганявых пунктаў» засталася на вясковых могілках, нярэдка такія збудаванні сустракае проста ў полі.

Пасля вайны Вішнева даволі хутка адрадылася. Нездарма ж калісьці гэты край наведвала сама Божая Маці. Легенда сцвярджае, што яна з'явілася тут на вішаньчы — адсюль, маўляў, і назва пайшла.

— Людзі кажуць, што пянёч

каў. Нездарма, напэўна, царква і касцёл стаяць на ўзгорках, хутчэй за ўсё, насыпных. А насупраць ад храмаў — курганы. Месціны кажуць, што гэта яшчэ «шведскія» пахаванні альбо вялікія могілкі часоў эпідэміі. Так гэта ці не, аднак чалавечыя косткі дагэтуль знаходзяцца. На кожным з курганноў раней стаялі вялікія жалезныя крыжы.

Як паведаміла Наталля Іванкевіч, у свой час вішнеўскі плясок прыналі каштоўнай сярэвінай, нават шла гаворка аб адкрыцці тут шклозавода. Аднак калі больш дакладна падлічылі запасы, то ад разгортвання вытворчасці адмовіліся. А пясок выкарыстоўвалі месціны для ўласных патрабаванняў. На працягу апошняга стагоддзя колькасць насельніцтва ў Вішневе зменшылася амаль у шэсць разоў — калі ў 1914 годзе тут налічалася 2470 жыхароў, то цяпер засталася 460. Калісьці гэта было пераважна гандлёвае мястэчка: як узгадвае Наталля Іванкевіч, усё дамы дзвярныя выходзілі на вуліцу. Гэтую невялікую крамку прапаноўвалі самай разнастайнай тавары, усё іх было каля чатырох дзясяткаў.

У Вішневе нарадзіліся многія знакамітыя людзі — Канстанцыя Буліно, Пётр Бігаль, а таксама царпершы прэзідэнт Ізраіля Шымон Пэрс. Месціны ўзгадваюць, што высокі гоцьскі некалькі разоў прыязджаў у родныя мясціны. «Для нас дзіўна тое было: ахова, вялікі картэж, — распавядае Наталля Іванкевіч. — А Пэрс пабег па вуліцы і шукаў сваю сядзібу. Знойшоў толькі кападзжэ — усё, што засталася».

Пакуль у мястэчку засталіся старажытныя будынкі. Асобныя гаспадарчыя пабудовы Храптовічаў служачы і цяпер. Да прыкладу, паведаміў старшнін СВК «Агра-Вішнеўскі» Яўген Яцына, гаспадарка адрамантавала некалькі памяшканняў, якія выкарыстоўваюцца для свавольшча. Менш пашчына летняя рэзідэнцыя Храптовічаў ва ўрочышчы Адрывонкі. Вельмі адметны быў калісьці комплекс: з вялікім паркам, сістэмай абводных каналаў, арыганальнай плянроўкай. За свецкім часам тут размяшчаўся пянарперга «Церамок» Мінскага матарнага заводу.

Але рэзідэнцыю, якую абмінулі ваенныя ліхалеці, не пашкадавала радзіця. Кажуць, што пляма забруджвання апынулася менавіта на Адрывонкі. Аднак апошнім часам усё ж з'явіўся шанец для адраджэння ўрочышча. Як заўважыла Наталля Іванкевіч, мясцовае лясніцтва мае намер разведзіць тут аленьяў. Магчыма, такім чынам удацца прыцягнуць увагу да старажытных мясцінаў. Яны, павярце, таго вартыя.

Мікалай ЛІТВИНАЎ.
Валожынскі раён.
Фота аўтара.

Каля «церамка» паселяць... аленьяў

І царква, і касцёл у Вішневе стаяць на крыніцах. Кажуць, што каля каталіцкага храма вада валодзе цудоўнымі ўласцівасцямі. Людзі даволі паспяхова вылечвалі ёй захворванні вачэй і суставаў. Ужо ў наш час, калі крыніцы расчышчалі, то знайшлі драўляны зруб (магчыма, старажытнае паселішча). Яно і не дзіўна, што тут з'явіліся людзі, — на суму рака Альшанка. Яна шчыльна, але вірліва, з норавам. Некалі гадоў там падчас паводкі так разлілася, што разбурыла мост з дамбай, затапіла сядзібы вяскоў-

каў. Нездарма, напэўна, царква і касцёл стаяць на ўзгорках, хутчэй за ўсё, насыпных. А насупраць ад храмаў — курганы. Месціны кажуць, што гэта яшчэ «шведскія» пахаванні альбо вялікія могілкі часоў эпідэміі. Так гэта ці не, аднак чалавечыя косткі дагэтуль знаходзяцца. На кожным з курганноў раней стаялі вялікія жалезныя крыжы.

Як паведаміла Наталля Іванкевіч, у свой час вішнеўскі плясок прыналі каштоўнай сярэвінай, нават шла гаворка аб адкрыцці тут шклозавода. Аднак калі больш дакладна падлічылі запасы, то ад разгортвання вытворчасці адмовіліся. А пясок выкарыстоўвалі месціны для ўласных патрабаванняў. На працягу апошняга стагоддзя колькасць насельніцтва ў Вішневе зменшылася амаль у шэсць разоў — калі ў 1914 годзе тут налічалася 2470 жыхароў, то цяпер засталася 460. Калісьці гэта было пераважна гандлёвае мястэчка: як узгадвае Наталля Іванкевіч, усё дамы дзвярныя выходзілі на вуліцу. Гэтую невялікую крамку прапаноўвалі самай разнастайнай тавары, усё іх было каля чатырох дзясяткаў.

У Вішневе нарадзіліся многія знакамітыя людзі — Канстанцыя Буліно, Пётр Бігаль, а таксама царпершы прэзідэнт Ізраіля Шымон Пэрс. Месціны ўзгадваюць, што высокі гоцьскі некалькі разоў прыязджаў у родныя мясціны. «Для нас дзіўна тое было: ахова, вялікі картэж, — распавядае Наталля Іванкевіч. — А Пэрс пабег па вуліцы і шукаў сваю сядзібу. Знойшоў толькі кападзжэ — усё, што засталася».

Пакуль у мястэчку засталіся старажытныя будынкі. Асобныя гаспадарчыя пабудовы Храптовічаў служачы і цяпер. Да прыкладу, паведаміў старшнін СВК «Агра-Вішнеўскі» Яўген Яцына, гаспадарка адрамантавала некалькі памяшканняў, якія выкарыстоўваюцца для свавольшча. Менш пашчына летняя рэзідэнцыя Храптовічаў ва ўрочышчы Адрывонкі. Вельмі адметны быў калісьці комплекс: з вялікім паркам, сістэмай абводных каналаў, арыганальнай плянроўкай. За свецкім часам тут размяшчаўся пянарперга «Церамок» Мінскага матарнага заводу.

Мікалай ЛІТВИНАЎ.
Валожынскі раён.
Фота аўтара.

Яшчэ раз пра хутары

Калі на артыкул адгукаюцца чытачы, то гэта заўсёды прыемна — значыць, людзей хвалюе ўзнятая праблема. Пасля публікацыі «Хутаранская ўтопія» («Звязда», 19.01.2009 г.) ў мяне, можна сказаць, не сціхае тэлефон. Званкі з Віцебскай, Гродзенскай абласцей, а найбольш «свай» — з Брэстчыны.

Жыхар Пінска Міхаіл САПЧУК.

Мне ў свой час давялося дапамагчы сыну-прадпрыемальніку, і я ўпаўнёны, што на хутары ніхто не будзе вылакаць хлеб на дубовых лістах, бо яго тут жа «здуваюць». Хлеб той трэба будзе прадаваць, інакш для чаго вылакаць? А каб гандляваць прадуктамі, трэба мець ліцэнзію. А яшчэ на хутар налічыць санітарная служба і праверыць, на якой адлегласці хлеб ад хаты, што робіцца на кухні, ці абследзены сценны пліткай... і аштрафуець гаспадыню за тое, што цеста месціць рукамі, а дубовыя лісты не гіг'енчыя... а следам за санітарна-гиг'еннай затраціць на хутар дзяржстандартаў і сытнякоў, чаму няма формаў на выпечаны хлеб, ці дэжа не адпавядае нормам, ці вагі не правераны, а там пад'едзе пахарнік і да нечага прычэпіцца... Нічога з гэтага не атрымаецца.

Некаторыя размовы па тэлефоне працягваліся па 15-20 хвілін, але я раблю акцэнт на асобныя моманты, каб не было паўтараў. **Мікалай НАВІЦКІ з Ганцавіч** сёння ўжо на пенсіі, але ўсё жыццё адпрацаваў у сельскай гаспадарцы на розных кіруючых пасадах. — Нідзе ў свеце хутары не прыжыліся ў той форме, як яны былі задуманы Сталіншчынам. Мне давялося захапіць сталінскія хутары каля в. Радыграва Лунінецкага раёна. Туды сагналі народ з усёй Расіі, але паступова людзі з'ехалі. Вядома, што з канем ды каровай на хутары з голуду не памрэхі, але ж сёння іншы час — затрабны аб'ёмы, неабходна развіваць вытворчасць, закупаць сучасную тэхніку, каб выжыць, жыць прыстойна... а хадзіць па хутары ў гумовых ботах і калупацца на нейкім гектары... глупства.

Некалі друі саркатар Брэсцкага абкома партыі, родам са Століншчыны, папраўю мяне, каб я паглядзеў, як жыве яго сестра на хутары. Прыехаў я на той хутар, а там заняпад — дзеці смяротныя, а хлопчык у лесе прабуў нагу і на ёй такі нарыў — жах адзін. Але як цяжка было потым перасяліць жанчыну з хутара. Не хацела пераязджаць, сілаю і падманам удалося тых хутаранцаў перасяліць у добрую хату.

Калі ёсць фермеры, то навошта хутаранцы? Ды і няма тых гаспадароў. Ёсць у свой час мяні фермерам давалі нават трактары. Праз два гады прывылі на сваіх гектарах той фермер не моў за што нават кола купіць да трактара. Хопіць вунь гаспадарка «Сіняя плітка», якой кіруе Мікалай Рубан, можа служыць прыкладам — там справы ідуць нікельска. Але каб падняць тую «Сінюю плітку», колькі гаспадароў давялося самому перавярнуць зямлі! — на руці страшна было глядзець. Няважна, як чалавек будзе называцца, фермер ці хутаранін — важна, каб ён быў гаспадаром. А дзе сёння гаспадары?

Мае сурзамоўцы — людзі сталага веку, якія пражылі доўгае жыццё і пабывалі ў розных складаных сітуацыях.

— Бацькоўскі хутар і сёння яшчэ стаіць, — кажа **Барыс ВОЙЦК, намеснік старшнін СВК «Востраў» Ляхавіцкага раёна**, — калі нехта хата стаць хутаранікам, то траўка. Праўда, пакуль маці жыла, то быў парадак, а цяпер вокны вырваныя, але ж праблема не ў гэтым. Як з таго хутара дабірацца да крамы, ФАПа... Думаць, што нехта туды пракадае асфальт ці высыпле гравійку, не даводзіцца. Пагаварыць можна, але не болей за гэта. Паліць зганялі людзей на хутары, прыйшлі балшыаўкі і пачалі высяляць з хутароў, а сёння зноў завялі гаворку... Таго мужыка ўжо навучылі, і многім, акрамя чаркі, ужо нічога не трэба, а маладыя і слухаць пра той хутар не хочучы.

А вось **Таццяна Ільінічна з Брэста** (празвішча адмовілася назваць) сказала:

— Усё гэта мае падабенства з прыватызацыяй жытля. Прыкапіла начальства сабе шыкоўныя кватэры, а затым прыватызацыю забаранілі. Тое ж і з хутарамі. З'явілася праслойка людзей, якія маюць вялікі грошы, і для іх лепш за ўсё было б уключыць у зямлю, усцёпкі мясткі — у гарадах ім ужо цесна. Можна не ўмянявацца, што самае шыкоўнае «хутары» ўзнікнуць наўкол Мінска і абласных цэнтраў. Патрэбна толькі прыставаць закон, і тады будучы праказаныя дэроў і прыведзены ліній электраперадачы і самае жыццёнае месца. Размова пра хутары — гэта прабны камень. Жаданне праверыць рэакцыю людзей, а некаторыя ўжо гатовы павярнуць у шчаслівае жыццё на хутары.

Тыя, хто жыў на хутары да вайны, успрымаюць тагачаснае жыццё пастараным. Прастора, свой лес, бацькі працуюць, а пры іх валтузіцца дзеці, якія з павагай ставяцца да старэйшых... Нешта падобнае расказваў адзін чытач, узгадваўшы мінулае. Калі параўнаць жыццё на хутары з наступнай калектывізацыяй, калі над гаспадарамі чынілі гвалт, то яно і насамрэч для многіх было шчаслівым.

Толькі нельга павярнуць час назад, як не магчыма ўвайсці ў адну і тую ж вадку ракі. Дзеці не павінны расці на хутары «здымак», ім трэба вучыцца, пракадаць сабе дарогу ў вялікі свет, бо нават на зямлі сёння чалавек, які не мае спецыяльнага арганова, заатэхніка, вестурнаца ці механіка, няма чаго рабіць.

Нек якіх момант нашымі чытачамі быў упущаны. У Галандыі чалавек, калі не мае спецыяльнай адукацыі — зямлю ў аранду не атрымае.

І калі глянуць на фермераў, якім удалося выстаць, то, як правіла, яны людзі адкаваныя і на зямлі невядапковыя.

І ўсё ж я паспрабаваў знайсці хоць аднаго чалавеча, які захачеў бы сёння пайсці на хутар, і «сеў» на тэлефон.

Мікалай СТАНКЕВІЧ з Баранавічаў у свой час купіў трактар і падаўся на вёску, а праз некалькі гадоў вярнуўся ў горад: — Чалавек ужо прывучаны да цывілізацыі, яго патрэбныя кантакты з людзьмі. Жыць так, як жылі нашы бацькі, ужо немагчыма.

Барыс КАБРК, механік: На хутары быццам бы спакойна, але мяняць, які жыў у свой час на хутары, скажаць: «Каб мяне вярнулі назад тую зямлю і усё што забралі, то я наезд на хутар не пайшоў бы. Там чалавек павінен выжываць сам і яму няма ад чаго чакаць дапамогі».

Зоя ДЗЕГЦЯРОВА, інжынер ААТ «Бархін»: — Які хутар? Каб мы жылі на хутары, то кім былі б сёння мае дзеці? Дачка закончыла кансерваторыю, а сын стаў мастаком. Хто на хутары з імі займаўся? А ў горадзе, калі ласка — музычная школа, студыя мастацтваў...

Аляксей ШЧАРБАЦЭВІЧ, пенсіянер, в. Палонка, Баранавіцкі раён: Хутарызацыя, як і калектывізацыя, былі прымусовымі. На хутары чалавек быццам вояк. А калі з людзьмі, то раніцай працягваецца, глянеш у акно і на душы веселяць — святло і ў іншых хатках. Сёння вёскі хутарамі становяцца. Вунь наўкол Палонкі колькі вёсак, дзе жыве па некалькі чалавек! Можна, нехта з маладымі і залочка арганізаваць свой аграгатурызм, але ж усё гэта вельмі складана.

Не толькі гэтыя людзі, але і іншыя апытаныя, прытрымліваюцца такой жа думкі. Упаўнёны: гаспадарка фарміруе і выяўляе час, а не прынятае рашэнне.

Падчас размоў чытачы «Звязды» адзначалі, што апошнім часам наша гаспака становіцца больш змястоўнай і цікавай. Прыемна, што так.

Сымон СВИСТУНОВІЧ.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Номер лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка, га	Кадастровый номер	Начальная цена продажи, руб.	Сумма задатка, руб.	Форма проводимого аукциона	Срок аренды участка
1	Право аренды земельного участка	г. Слоним, пл. Ленина, 5а	0,0027	4254501000011006939	221 900	20 000	Открытый аукцион с условиями	50 лет

Условия продажи объекта: 1. Получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 года. 2. Строительство торгового павильона в течение 2 лет. 3. Благоустройство прилегающей территории в течение 2 лет.

Лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет: заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить в аренду по результатам аукциона; заверенную банком копию платежного поручения о внесении суммы задатка на р/счет 36442525000521 в филиале 422 ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Слониме код банка 852, УНП 500010377.

Гражданин — копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования (паспорт).

Индивидуальный предприниматель — копию свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования.

Представителем гражданина или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность.

Юридическое лицо — представителем или уполномоченному должностному лицу юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

Юридическое лицо — нерезидент Республики Беларусь — представителем или уполномоченному должностному лицу иностранного юридического лица — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выдан-

ный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

Представитель иностранного гражданина — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Аукцион проводится при наличии двух или более участников аукциона.

Не допускается начало торгов по начальной цене. Торги проводятся до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднят только один участник аукциона. Аукционист называет последнюю цену и номер данного участника трижды и объявляет проданным предмет аукциона словом «продано», а участника аукциона — победителем.

Всем участникам предоставляется право ознакомиться с земельно-кадастровой документацией, а также возможность осмотра местности земельного участка выставяемого на торги.

Победитель аукциона обязан оплатить расходы, связанные с подготовкой и проведением аукциона, и расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона, в течение 10-ти рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении победителю аукциона земельного участка. В случае, если победитель аукциона в установленный срок не внес плату за земельный участок, то внесенный им задаток и оплата расходов, связанных с подготовкой и проведением аукциона, расходов связанных с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона, возврату не подлежат.

Платеж за объект осуществляется одновременно по безналичному расчету в расчетных билетах Национального банка Республики Беларусь.

В случае победы расходы, связанные с подготовкой и проведением аукциона, подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона, возмещает покупатель объекта.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами. Аукцион состоится 2 марта 2009 года в 15.00 по адресу: г. Слоним, ул. Красноармейская, 40, каб. 619. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Слоним, ул. Красноармейская, 40, каб. 621 в рабочие дни с 8.30 до 17.30. Телефоны для справок в Слониме: 8 01562 24611, 21534, 21641. Заявления принимаются по 24 февраля 2009 года до 17.30 включительно. e-mail: slonim-ispolkom@tut.by Адрес сайта: http://slonim.grodnoregion.by

У ЕГЕРА ПРЫХАПІЛА СЭРЦА...

Работнікі Лідскага мікраінспекцыі затрымалі аўтамабіль УАЗ-469, у якім знаходзіліся чатыры паліяўчыя і дзве тушы дзікоў. Па словах затрыманых, разавыя дазволы на здабычу ўпалаваных жывёлаў знаходзіліся ў егера, які застанёў ў лесе.

На месцы дзяржінспектары высветлілі, што ў апошняга ў адным разавым дозвале была праостаўлена дата (без года) і прозвішча паліяўчына

